DÖMSÖDI HÍRNÖK

XXIII. évfolyam 8. szám 2013. augusztus Ára: 250.- Ft

www.domsod.hu

A HELYI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

Dóróné Gábor Ildikó által sütött kenyerek
cikk: 10. old. – A Mogyorósban

Tisztelettel hívjuk és várjuk
Önt és Kedves Családját a

2013. augusztus 20-i rendezvényre

10.00 óra

Ünnepi istentisztelet a dömsödi egyházak részvételével a dömsödi református templom előtti parkban.

Ünnepi beszédet mond:
Dr. Kereszturi Zita,
Ráckevei Járási Hivatal vezetője

A „Szép Dömsödért" emlékplakettek átadása
Koszorúzás

Az ünnepi műsorban közreműködnek:
a **Ju és Zsu Társulat**

AKTUÁLIS

A július 29.-i Kormányülésen született döntés szerint a Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Rendszer fejlesztése című nagyprojekt támogatási szerződésének elállással történő felbontása azonnal megtörténik. Ez annyiban érint bennünket, hogy így jövő év végéig nem épül meg Dömsödön az a hulladék válogató-átrakó, amely túl azon, hogy – belépve a hulladékkezelési rendszerbe – jelentősen csökkentené a lerakóra kerülő hulladék mennyiségét, még tíz-tizenkét munkahelyet is jelentett volna. No, de ez a helyzet, és most ezt kell kezelnünk a térség tíz polgármesterével együtt. Nem könnyű feladat, mert az ez év január elsejével bevezetett 3.000 forint/tonna lerakói járulék a következő évtől duplájára emelkedik, és a jelenlegi árak mellett, válogatás nélkül kezelhetetlenné válhatna az egész rendszer. Ez a Kormány döntés már „lógott a levegőben", így váratlanul nem ért bennünket. Felmerült annak a lehetősége, hogy olyan többségi önkormányzati tulajdonú befektető céget keresünk, amely megfinanszírozná a válogató megépítését. Első lépésként külső, független szakértőkkel kell felbecsültetnünk a lerakónk befogadó kapacitását. Ennek tudatában sem lesz mindegy, hogy az általunk „megtermelt" szemét hány százaléka kerül lerakásra. Mivel úgy tűnik, hogy a sokat emlegetett térségi égetőmű nem épül meg belátható időn belül, így foglalkoznunk kell a lerakónk esetleges bővítésével is. Hogy ez a jelenlegi nagy KDV társulás keretei között kell hogy legyen, vagy csak a tizenegy település gondja marad, azt ma még nem tudom. A következő hónapok eldöntik, hogy a megváltozott lehetőségek ellenére van-e további élettere a hulladékkezelésre szerveződött nagy társulásnak. Egy biztos, bárhogy is alakuljanak a dolgok, nekünk biztosítani kell a folyamatos hulladék-elszállítást. Minden eshetőségre felkészültünk.

Ha már a szemétszállításnál tartunk, szeretném jelezni, hogy a belterületen zökkenőmentes a szemétszállítás, az üdülőterületen viszont továbbra is kaotikus, nem az igényeknek megfelelő. A Dunanett Kft. vezetőivel való többszöri tárgyalás sem oldotta meg a megfelelő tájékoztatást, a szállítást. Csak be nem tartott ígéreteket kapunk, amellyel nem sokra megyünk mi, és nem sokra megy az üdülőlakosság! Nagyon bízom abban, hogy néhány héten belül normalizálódik ez a probléma is.

Túl vagyunk a térfigyelő rendszer próbaüzemének első szakaszán. Néhány kamera áthelyezése szükségessé vált, de a várakozásomat így is túlteljesítette a rendszer. Már ez idő alatt nagyon sok bűn- és szabálysértési esetet tudtunk rekonstruálni a felvételek alapján, így kénytelenek az elkövetők szembesülni azzal a ténnyel, hogy nem marad semmi sem titokban, sem büntetlenül. Felhívom a „zsiványok" figyelmét, hogy tovább erősítjük a rendszert, ezzel – a rendőrök, a polgárőrök és a közterület-felügyelők munkájával együtt – nem hagyunk életteret a nem egyenes úton járóknak. Csak érdekességként említem meg, hogy számomra csak most vált igazán érthetővé a rendszer pozitív hozadé-

Folytatás a következő oldalon.

Folytatás az előző oldalról.

ka, hogy a különböző kamerák felvételei menynyire összeillenek egymással a bűnelkövetők felderítésében!

Ismét léptünk előre egyet az RSD projekt megvalósításában. Taksonyi kollégám, Kreisz László, a társulásunk elnöke megkapta az NFÜtől azt a minőségi tanúsítványt, amely szükséges volt a kivitelező kijelölésének közbeszerzési eljárásához. Bízunk abban, hogy az események felgyorsulnak, és még az idén lesz nyertese a kivitelezői pályázatnak.

A közmunka programot figyelemmel kísérőknek mondom el, hogy ha kis lépésekkel is, de tágítjuk azt a célterületet, amelyet bevonunk a közmunka adta lehetőségek kihasználására. Ez az első év, hogy kísérleti jelleggel a sportcsarnok mögötti területen veteményeztünk krumplit, babot és csemegekukoricát. Már az első év termése is bizonyította, hogy van létjogosultsága a konyhakerti növények ilyen körülmények közötti termesztésének. Kicsit szomorúan vettem a hírt, hogy valaki másfél sor krumplit felszedett abból a termésből, amelyhez nem adott hozzá semmit sem. Szégyellje magát az illető!

Szalkszentmártonon látogattuk meg polgármester kollégámat Varsányi Antal alpolgármesterrel. Ott fogalmazódott meg bennünk, hogy követjük sok más önkormányzat példáját, és mi is megszervezzük a burkolóanyag saját előállítását. Már megrendeltük a szükséges rázóasztalt és szerszámokat, így szeptemberben elkezdődhet a térkő gyártása. Itt is jelentős szerepet szánunk a közmunka program keretében foglalkoztatottaknak.

A július, augusztus most már visszatérően szegényes kulturális programmal szolgál, így van ez most is. Az egyhangúságot az a meghívás törte meg, amely testvértelepülésünkből, Fűrből jött július 6.-ára. Népes küldöttséggel vettünk részt az évente ismétlődő Fűri Falunapon. Vendéglátóink – Stepanka Zacharova polgármester asszonnyal az élen – nagyon kitettek magukért. Minden kívánságunkat teljesítették, és a napi program és a vendéglátás is kitűnő volt. Az esti köszöntőmben azt mondtam a helyi művelődési házat teljesen megtöltő fűri polgároknak, hogy biztos vagyok abban, hogy a határokat átívelő testvéri szeretet továbbra is megmarad köztünk, és annak kiszélesítését a történelem megengedi nekünk.

Itthon is volt egy „nemzetközi" esemény, ugyanis a Tűzoltó Egyesület ismét vendégül látta néhány napra az erdélyi Gyergyócsomafalva tűzoltóit. Nagy örömmel vettem részt azon a meghitt kis ünnepségen, amelyet annak a kopjafának a felállításakor rendeztünk, amelyet ajándékként hoztak a vendégek tűzoltóink számára.

Befejezésül ismét hívom Önöket az államalapító Szent István ünnepére, amelynek Dömsödön már régen szerves része az ünnepi istentisztelet. Kiváncsian várom Dr. Kereszturi Zita hivatalvezető asszony ünnepi beszédét is, és nagyon jó lenne, ha idén is sokan köszöntenék a Szép Dömsödért emlékplakett kitüntetettjeit.

Bencze István

KÉPVISELŐI FOGADÓÓRA!

Szept. 18-án szerdán 14 órai kezdettel

DR. RÓKUSFALVY SYLVIA

képviselő asszony tart fogadóórát.

Helye: Petőfi Sándor Oktatási és Művelődési Központ

745 éves Fűr község: vendégségben testvértelepülésünkön

Július 6-án hagyományos programokkal ünnepelte Fűr község fennállásának 745. évfordulóját. Erre a különleges alkalomra volt hivatalos településünk elöljárósága és Dömsöd polgárai. A falunapi vigadalom helyszíne a sportpálya és a művelődési ház volt. A szabadtéri vetélkedőkön, kézműves foglalkozáson kicsik és nagyok kellemesen kikapcsolódtak, mindez kiváló alkalma volt a kötetlen beszélgetéseknek. Eközben a dömsödi delegáció megtekintette a szomszédos Csúz település egyetlen fennmaradt kastélyát.

„A Csúzy-kastélyt 1680 táján, késő reneszánsz stílusban Csúzy Pál építette, majd a 18. sz. végén klasszicista stílusban átépítették. (A településen egykor 15 kastély és kúria állt, közülük ma már csak néhány van meg.) A kastély fénykora Csúzy Imre és Kvassay Jozefina idejére, a XIX. sz. ele-

Molnárné Varga Irén, Zachar Stepanka, Bencze István, Varsányi Antal, Kamoncza Márta, Bolya László, Ispán Ignác, Fábián Domokos, Vass Ilona

A téglafal

A Csúzy-kastély előcsarnokában: Bencze István, lelkes tárlatvezetőnk, Ispán Ignácné, Tárkányi Béláné, Tárkányi Béla

A dömsödi kiállítási anyag

jére tehető. A ház aszonyának halálával a pezsgő élet alábbhagyott, majd lassú hanyatlásnak indult az épület is. A II. vh.-t követően, a gyakori tulajdonosváltásnak és átalakításoknak köszönhetően gyors pusztulás következett az épület állagát tekintve. A rendszerváltás előtt a poprádi vagongyár tulajdonában volt, melyet üdülési célokra hasznosított. Végül a lebontásra szánt épületet 1998-ban eredeti alakjában felújították, megvásárlója és egyben megmentője Szénássy Árpád, a komáromi KT Könyv- és Lapkiadó Kft. igazgatója volt. A kastélyt a nyilvánosság előtt 2001-ben megnyitották, és védett műemlékké nyilvánították. Ma közcélokra hasznosítják, múzeumként látogatható."

(forrás: internet)

A kastélypark végében egy impozáns téglafal épült, bemutatva az égetett téglákon található egyedi kézjegyeket.

A délután folyamán a művelődési házban megnyílt az a kiállítás, mely Fűr történelmét, helytörténetét mutatta be. A falu életének mintegy fél évszázados változását jól érzékeltették az egykori, valamint napjaink fotófelvételei. Ebbe a tematikába jól illeszkedtek Pócs Mariann festményei a jellegzetes fűri épületek ábrázolásával, a fűri iskolások grafikai munkái és a Dömsöd kis szeletét bemutató, malom, magtár és olajütő épületeiről készült tablósorozat.

A falunapi műsort az időjárás beszorította a művelődési házba, de a fellépők előadásukkal elkápráztatták a közönséget. Zachar Stepanka, Fűr polgármester asszonya magyarul és szlovákul köszöntötte a jelenlévőket, megemlékezve a 745 éves településre. Dömsöd képviseletében Bencze István polgármester úr méltatta a két település közt hosszú évek alatt kialakult jó viszonyt, és köszöntötte a 745 éves Fűr községet, annak lakóit. Dömsöd tisztelete jeléül átnyújtotta azt a zászlót, melyen Dömsöd és Dab címere látható. Megható pillanat volt ez, ahogyan a fűri zászló mellé elhelyezték a dömsödi zászlót is.

Az est további részében igényesen összeállított produkciók sorakoztak, végül utcabál zárta az egész napos eseményt.

-V.I.-

Fotó: Fábián Ilona

Kötetlen beszélgetések a sportpályán

A kiállítás legrégebbi relikviái

Fotó: dr. Bencze Zoltán

Kopjafa-avatás a Béke téren

A Gyergyócsomafalvi és a Dömsödi Tűzoltó Egyesület július 1-jén hétfőn, ünnepélyes keretek közt állította fel azt a kopjafát, melyet az ehunyt tűzoltók emlékének szentelt.

A táblán ez áll:
„És ha a te akaratodból
elveszítem az életem
Vedd védelmező karodba
családom, szeretteim.”
Állíttatott a mindenkori elhunyt tűzoltók emlékére
Csomafalva, Dömsöd Tűzoltóság

Ispán Ignác és Vaszi Miklós közösen avatták fel az emlékoszlopot, felkötve rá a nemzetiszín szalagot.

Bencze István polgármester úr köszöntőjét követően elhangzott a székely himnusz, és a jelenlévők közösen helyezték el a megemlékezés koszorúit.

Csodás megnyilvánulása volt ez a meghitt ünnepség az együvé tartozásnak, az összetartásnak. Csaknem két esztendővel ezelőtt a Csomafalvi Tűzoltó Egyesület a közös barátság szimbólumaként székelykaput adományozott településünknek.

Ezt a kapcsolatot a július 1-jei megemlékezés még szorosabbra fűzte.

-V.I.-

Huszonkilenc nyertes pályázat

Huszonkilenc Pest megyei önkéntes tűzoltó egyesület szerepelt sikeresen azon a pályázaton, amelyet a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság és a Magyar Tűzoltó Szövetség hirdetett meg a 2013-as évre.

Az érintett megyei egyesületek közel 10 millió 600 ezer forintnyi támogatásban részesülnek. A megítélt összegből a pályázók finanszírozhatják az egyesület tagjainak továbbképzését, az üzemanyagköltséget, továbbá fordíthatják a tűzoltási és műszaki mentéshez szükséges eszközök javítására.

A nyertes pályázók között szerepel a budaörsi, csővári, délegyházi, dömsödi, farmosi, gyáli, gyömrői, kókai, nagykovácsi, nyáregyházi, pándi, pilisborosjenői, piliscsabai, pilisvörösvári, pilisszentiváni, solymári, sóskúti, sülysápi, százhalombattai, szentendrei, szigetmonostori, szigetújfalui, tápiógyörgyei, tápiószecsői, tápiószelei, tárnoki, turai, üllői és zsámbéki egyesület.

Dr. Bakondi György tűzoltó altábornagy, a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság főigazgatója a beérkezett háromszázhatvankilenc pályázatból háromszázhatvanhetet hagyott jóvá az előkészítő bizottság javaslatai alapján. Országos szinten összesen 120 millió forintot biztosítottak ez egyesületek számára.

Spitz Alexandra tű. hdgy.
szóvivő
Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság

Dömsödi Tűzoltó Egyesület

Július hónap

Ez a hónap is mozgalmasan telt előző cikkem óta, 6 riasztást kaptunk.

Július 9-én Dömsöd Védgát sorra egy üres telekhez kellett vonulni, mert a száraz avar meggyulladt, és ráterjedt az ott lévő kerítésre is. A tüzet 1 C sugárral oltottuk el még a ráckevei kollegák kiérkezése előtt.

Július 13-án 21 órakor vonultunk a Széchenyi utcába, ahol egy lakó háztartási hulladékot égetett. Kiérkezésünkkor a tüzet eloltotta. Fontos, hogy a 306/2010-es kormányrendelet, amely a „Levegő tisztaságáról" szól, tiltja az e fajta égetést, és ezért akár pénzbírságot is szabhat ki a szakhatóság!

Július 15-én 16 óra 47 perckor jött a következő jelzés, amely szerint Tass irányában egy kombájn kigyulladt. Szerencsére a tűz csak a motortér alsó részében izzott, és nem tett kárt a munkagépben. Az izzást 1 C sugárral megszüntettük.

Július 17-én 10 óra 3 perckor vonultunk Apajra, ahol a Nemzeti Park tarlója több helyen is égett. A helyszínen a kunszentmiklósi és a dabasi tűzoltókkal oltottuk el a tüzet. Anyagi kár nem keletkezett.

Július 21-én 16 óra 34 perckor a Kunszentmiklósi útra riasztottak minket, ahol két helyen is tarló égett, és kockabálákat is veszélyeztetett. A tüzet a Dunatáj erőgépével és a szigetszentmiklósi tűzoltókkal közösen oltottuk el. Anyagi kár itt sem keletkezett, mert sikerült a bálákat a tűztől megvédenünk.

Július 24-én Apaj Platán sorra kaptunk jelzést a kunszentmiklósi önkormányzati tűzoltókkal közösen. A helyszínen tulajdonos kerti hulladékot égetett, amely szalmabálát is veszélyeztetett. Kiérkezésünk előtt a tüzet eloltotta az ingatlan tulajdonosa, így tűzoltói beavatkozásra nem volt szükség.

Már sokan tudják, hogy egyesületünk a sok támogatónak köszönhetően vásárolt egy másik tűzoltó fecskendőt. Már nagyon sokan érdeklődtek a kocsi felöl, ezért néhány sort írok róla. Nagyon fontos hogy semmilyen állami támogatást nem kaptunk a gépkocsi vásárlására, csak és kizárólag olyan embereknek köszönhető, akik olyan fontosnak tartják a község és a lakosság védelmét, mint mi. Köszönjük támogatóinknak a segítséget, de erről is majd a készenlétbe állítása után bővebben fogok írni. Ausztriából vásároltunk 24.600 kilométert futott Steyr 590 közepes gépkocsi fecskendőt. A gépkocsi 2000 literes víztartállyal rendelkezik, és kisebb, mint az IFA, ezért több helyre és könnyebben befér. Jelenleg a kisebb hibái kerülnek kijavításra, majd elkezdődik a műszaki vizsgáztatása és a forgalomba helyezése. Ha ezekkel megvagyunk és rendszerbe lesz állítva a gépkocsi, egy teljes cikket fogok írni képekkel mellékelve.

Ezt az előző cikkben is leírtam, de véleményünk szerint ez nagyon fontos:

Egy nagyon fontos dologra kérünk mindenkit, ha teheti így cselekedjen!

Jelenleg ha valaki segítséget kér, azt a 105-ös számon teszi, amely a Pest megyei főügyeletre fut be. Innét adják tovább a ráckevei vagy a szigetszentmiklósi tűzoltóknak, és ezt követően kapunk mi is értesítést SMS formájában. Sajnos az utóbbi időben bebizonyosodott, hogy az SMS rendszer lassú. Áprilisban a Somlyó-szigeti Szilva utcában faház égett. Szerencsére az egyesületünk néhány tagja pár méterre volt a káresettől, így közvetlen telefonon minket is riasztottak. Az előbb említett 105-ös rendszerben is kaptunk jelzést ide, csak addigra már kiérkeztünk a szertártól 5.1 kilométerre lévő káresethez, és az IFA szer 2.300 liter vizét is felhasználtuk az oltáshoz. Ez időben mond inkább többet: az út 14 percig tartott a szűk utcák miatt, valamint az oltást is legalább 10 perce végeztük már a helyszínen, mire megkaptuk az SMS-jelzést. Ha nem kapunk külön telefonon értesítést, akkor mindenki el tudja képzelni mi maradt volna a faházból, mert a többi egység is utánunk ért oda.

Tisztelettel kérünk mindenkit, hogy ha bejelentést tesz, azt minden esetben a 105-ös számon tegye meg legelőször, de ezt követően a Dömsödi Tűzoltó Egyesület parancsnokát, Tárkányi Bélát (06-20-383-5407) is értesítsék az erre 24 órában fenntartott mobiltelefonszámon. A késlekedés nagy kárt okozhat, vagy akár emberi életbe is kerülhet!

Egyesületünk mobiltelefonszáma:
06-20-383-5407

Ha baj van! 105

Támogatásukat továbbra is a Fókusz Takaréknál vezetett számlánkra tudják befizetni **(Dömsödi Tűzoltó Egyesület, számlaszámunk: 51700272-10903818)** vagy egyesületünk vezetőségét megkeresve **(Ispán Ignác elnök, id. Tárkányi Béla parancsnok, Dobos György gazdasági felelős, Pongrácz József titkár)**. **Kérjük, aki teheti, segítse egyesületünket!**

Dömsödi Tűzoltó Egyesület
Számlaszámunk: 51700272-10903818

Megtisztelő segítségüket várjuk és előre is köszönjük!

További információk és képek a weboldalunkon, a **www.tuzoltosagdomsod.mlap.hu**-n találhatók.

Pongrácz József titkár
Dömsödi Tűzoltó Egyesület
domsodote@gmail.com

Pest Megyei Tűzoltói ügyelet: 105 vagy
Ráckeve Városi Tűzoltóság ügyelete:
06-24-518-665 vagy 06-24-518-666
Szigetszentmiklósi Hívatásos Tűzoltó Parancsnokság ügyelete:
06-24-444-704
Tárkányi Béla, Dömsöd ÖTE Parancsnoka:
06-20-383-5407

Polgárőrök létjogosultsága napjainkban

Évek óta nagy erőfeszítéseket tesz önkormányzatunk Dömsöd közbiztonságának megszilárdítása érdekében, segítve ezzel is a rendfelügyeleti szervek munkáját, annak hatékonyságát. Példának okáért egy esztendeje az önkormányzat Lada Niva típusú gépjárművét felajánlotta a rendőrség számára éjszakai járőrözésre. Idén a kamerarendszert építették ki településünkön. Mindezzel párhuzamosan a helyi polgárőrség jelenléte folyamatos és állandó. Járőröznek, figyelnek, terepet–helyszínt biztosítanak, katasztrófa-elhárításban tevékenykednek, egyszóval minden olyan tevékenységből kiveszik a részüket, ami a közbiztonság fenntartását jelenti.

Ennek okán bátran kijelenthetem, hogy a polgárőrség létjogosultsága ma talán sokkal nagyobb, mint 20-30 évvel ezelőtt.

Dömsödön és mindazokon a településeken, ahol rendőrőrs nem működik, igen fontos jelentőséggel bírnak a saját szerveződésű polgárőr egyesületek a „rend", a biztonság megteremtése és fenntartása érdekében.

A dömsödi polgárőrök már több alkalommal bizonyították alkalmasságukat a fent említett feladatokra. Megpróbáltam egy picit többet megtudni munkájukról, mi készteti őket, hogy ennek az egyesületnek a tevékeny tagjai legyenek. Ebből az elgondolásból kerestem fel **Csányiné Laczó Juditot**, a Dömsödi Polgárőrség elnökhelyettesét.

– Ön hogyan látja a polgárőrök jelenlétének, munkájának fontosságát dömsödi viszonylatban?

– A legközelebbi rendőrőrs Kiskunlacházán van, mely egyszerre több települést is ellát. Mindezt tetézi, hogy sok a fiatal rendőr és kevesen vannak az idősebbek, tapasztaltabbak, akiknek hely- és emberismeretük is több.

Ezzel szemben a polgárőr a helyi közösség tagja. Ha adott esetben éjszaka menni kell, akkor ő megy, és mozgósítható (nem a másik településre kell mennie), helyismerettel rendelkezik – helyben van. Nagy jelentőséggel bír még az a tény is, hogy tagjaink közül többen helyben is dolgoznak, ami által bármikor riaszthatók. A polgárőrök fontos feladata, hogy közvetítő szerepet töltenek be a lakosság és a rendőrség között. Több esetben beigazolódott már, hogy egy polgárőr hamarabb szót tudott érteni az éppen bajba került állampolgárral, hamarabb megnyílt neki, mint a hatóság embereinek, ezáltal akár hivatalos eljárás nélkül is megoldódott egy-egy konfliktus, egy-egy probléma.

Azt hiszem, a polgárőrségnek éppen ebben rejlik a létjogosultsága!

Például januárban volt egy eset, amikor szolgálatban járőröztünk, és a hóban nyomokat pillantottunk meg. Ezek olyan helyre vezettek, ahol zárt nyaraló volt, tehát gyanúsnak tűntek a jelek. Kiderült, hogy lopás történt, és hála járőreink éberségének az elkövetőket is és az eltulajdonított holmikat is sikerült kézre keríteni a rendőrök segítségével.

– A polgárőrök közt nők is vannak. Mégis, mit tud tenni ilyen esetben egy nő?

– Én úgy gondolom, hogy egy nő is lehet ugyanolyan határozott fellépésű, temperamentumos, mint egy férfi, azonban szolgálatban mindig többen vagyunk, úgy 3-4 fő. Ha járőrözünk, többnyire a nők ülnek hátul, az ő feladatuk a megfigyelés. Szolgálati beosztásnál azonban nemcsak a nemek szerinti megoszlás a fontos, hanem hogy gyakorlott-tapasztalt kollega mellé kerüljön az újonc.

Például igazoltatásnál nagyon fontos, hogy míg a rendőr igazoltat, mi figyeljük az autóban ülő utasokat és egyéb körülményeket. Így tudjuk megfigyelni az apró dolgokat, hiszen ahogy a mondás is tartja, az ördög a részletekben rejlik. Ezzel és egy jelzéssel a rendőr vagy egy kolléga felé elejét vehetjük például egy bicskanyitásnak, támadásnak, vagy hogy kárt tegyen a rendőr- vagy a polgárőrautóban.

A nők szerepe azt gondolom, hogy igen fontos, egyrészt nagyon jó megfigyelők vagyunk, másrészt nekünk is jó, ha kimehetünk szolgálatba és személyesen tapasztaljuk meg azt, amiről sokszor mesélnek a többiek. Elvégzendő feladataink közt vannak „láthatatlan" munkák, mint pl. az adminisztráció, a dokumentálás, a könyvelés előkészítés. Újszerű dolog a pályázatírás az egyesületben, ami szintén a női tagok feladata.

– A polgárőr egyesülés teljesen önkéntes alapon működik, hiszen minden tagnak van civil státusza. Szabadidejüket adják, tudásukat, és sokszor személyes eszközeiket használják. Feltenném a kérdést, hogy miből tartja fenn magát az egyesület?

– Amiket ön most felsorolt, az természetesen nem fedi le működési költségeinket. Szerencsére szoktunk kapni támogatásokat magánszemélyektől és vállalkozóktól. Ezek a támogatások lehetnek anyagi természetűek vagy egyéb más (pl. alkatrész). Járőrautónk már öreg, ezért sokszor van szükség alkatrész pótlására, szerelésre. Ezeket van, hogy kedvezményes áron adják el nekünk a kereskedők. Egyesületünk tagjai, Pongrácz József Sándor és fia megbízható és állandó üzemképes állapotban tartják a járőrautót, ingyen és bérmentve. Ez amiatt is fontos, hogy bármikor azonnal el tudunk indulni, ha szükség van ránk! (Ez is jelentős támogatás számunkra. Amit ezúton is köszönünk!) És újabban vannak a pályázatok. Ezek közt vannak kisebbek és nagyobbak is. Én tavaly szeptember óta vagyok polgárőr, de már korábban is foglalkoztam pályázatírással Biricz Mártival, Klszák Tamásné Szabó Margittal és Radó-Pék Anettel, volt, hogy hónapokat szántunk egy-egy pályázat megírására eredmény nélkül, és volt hogy eredménnyel. Remek kis csapat a miénk, nagyon jól tudunk együtt dolgozni, szerintem ez hozta meg a sikert is.

Minden polgárőr valamilyen szinten beleviszi az egyesület működtetésébe saját szakterületének ismereteit.

Sokat számít, ahogyan Klszák Tamás polgárőr parancsnok megteremti és élteti a polgárőr szellemiséget, mindemellett nagyon jó szervező is, nem megterhelő számára egy bonyolultabb logisztikai feladat megoldása sem. Felesége, Margó a könyvelésben, az adminisztrációs ügyek intézésében van otthon. De vannak, akik határozott fellépésükkel tudják segíteni polgárőrségünk munkáját.

– Nyertek pályázaton, mi volt a legutóbbi sikerük?

– Mint említettem, kisebb-nagyobb volumenű pályázatokat adtunk már be. Volt, ami nyert és olyan is, ami nem. Azonban néhány napja értesültünk arról, hogy 1.855.600 Ft-ot nyertünk, az egyesület fennállása 20 éves évfordulójának megünneplésére (valójában már a 22. évnél járunk, eddig forráshiány miatt nem tudtuk megtartani a jubileumi közgyűlésünket). Nagyon örülünk! Ezt a pénzt kifejezetten ünneplésre fordíthatjuk. Ezenkívül június hónapban kaptuk meg azt a 800.000 Ft-ot – amiről a Dömsödi Hírnök előző számában is beszámoltunk –, amit

az idei költségvetésünk kiegészítésére nyertünk.

– Mit terveznek, mi fér majd ebbe bele?

– Az egyesületünk 20 éves évfordulójára elnyert összeg első hallásra igen nagy. Végiggondolva azonban ennek is megvan a helye. Vannak olyan tagjaink, akik már húsz éve önzetlenül végzik munkájukat, önkéntes alapon. Olyan támogatóink, akik adományaikkal lehetővé teszik hónapról hónapra, évről évre a működésünket. Nem hagyhatom ki a felsorolásból a rendőröket, tűzoltókat és a többi együttműködő szervet. Ünnepélyesen soha nem mondhattuk ennek a sok-sok embernek, hogy KÖSZÖNJÜK A SEGÍTSÉGÜKET! A település lakóinak is érdeke, hogy ezek az együttműködések összehangoltak legyenek, jól menjenek. Kell, hogy legyen egy alkalom, hogy le tudjunk ülni közösen, mindannyian egy fehér terítő, egy tál étel és egy pohár ital mellé. Ilyenkor jól el lehet beszélgetni, és előjönnek a régi történetek is. Húsz év alatt annyi minden történt, annyi mindent megéltünk közösen, és ez idő alatt mennyi mindent tettünk egymásért, a faluközösségért.

Nos, ez az elnyert pályázat erre ad lehetőséget.

– A továbbiakban milyen tervek, milyen célok vannak?

– Sokáig egy koros Lada Niva gépjárművel járőröztünk, azonban fenntartása egyre költségesebbé vált. Kézenfekvő volt egy újabb autó vásárlása. Örömmel mondhatom, hogy sikerült hozzájutni egy használt Skoda Felícia személygépkocsihoz, melynek üzemanyag költsége, fenntartása lényegesen olcsóbb lesz.

Az OPSZ (Országos Polgárőr Szövetség) kiadott egy új formaruha ajánlatot, ami alapján nagyon szeretnénk már bővíteni a ruházatunkat. Gondolok itt sapkára, pólóra, nadrágra, mellényre. Szükség lenne még új eszközökre és természetesen tenni akaró aktív, agilis, új polgárőrökre, akikre biztosan lehet majd számítani.

– Van-e polgárőrképzés? Fontos-e egyáltalán maga a képzés, vagy legjobb a helyzetekben tanulni?

– Központilag van elméleti képzés, a gyakorlati oktatás nagyon kevés. Az OPSZ által kiadott Polgárőr Alapismereti Szakmai Jegyzet tartalmazza mindazt az információt, amely alapján a polgárőrök tesztlapos vizsgát tesznek, ezeket helyben értékeljük, majd visszaküldjük a központba. Tulajdonképpen ez a polgárőr vizsga megújítása, régieknek-újaknak egyaránt. A feladatlap kérdései elsősorban a polgárőrökre vonatkozó törvények ismeretére, jogainkra, valamint szituációs kérdésekre irányulnak. Alaposabb gyakorlati képzés mindenképp fontos lenne, mert a leendő polgárőrnek az éles helyzetekben felkészültnek kell lennie, tudnia kell, hogy mit és hogyan kell csinálnia az egyes szituációkban. (Egyszerű eset, ha pl. egy balesetnél kell forgalmat irányítani, jelzéseinek egyértelműnek kell lenni az autósok számára.) Az új polgárőrök leginkább gyakorlat során sajátítják el azokat az ismereteket, melyekre szükségük lesz később. Általában egy tapasztaltabb polgárőr mellett áll egy fiatalabb, aki megfigyel, majd egy adott idő után már önállóan is végezheti a rá bízott feladatot.

A fent említettek ismeretében dömsödiként egyre inkább nyilvánvaló számomra, mekkora jelentőséggel bír, hogy településünkön lelkes és megbízható polgárőr egyesület működik!

-V.I.-

Tisztelt Ügyfeleink!

Értesítjük Önöket, hogy a Dömsödi Polgármesteri Hivatal ügyfélfogadási rendje 2013. augusztus 15-től megváltozik.

Az új ügyfélfogadási időpontok a következők:

Nap	Idő
Hétfő	8.00–12.00, 13.00–17.30
Kedd	Nincs
Szerda	8.00–12.00, 13.00–16.00
Csütörtök	Nincs
Péntek	8.00–11:30

Bízunk benne, hogy az új hétfői hosszított ügyfélfogadási idő könnyebbé teszi Önök számára az ügyintézést.

dr. Bencze Zoltán jegyző

GYEREKHÁZ ÉS A BIZTOS KEZDET DÖMSÖDÖN

Mint ez sok dömsödi lakos számára ismert, a Még 1000 év Dömsödért Egyesület a TÁMOP-5.2.2-10/1-2010-0005 azonosító számú pályázat keretében Gyerekházat működtet Dömsöd településen.

A projekt szakmai hátterét a Biztos Kezdet program határozza meg, mely legfontosabb alapelve: „Minden gyermek számára – nemétől, származásától, kulturális gyökereitől, szociális körülményeitől függetlenül – biztosítani kell nyelvi és egyéb szükségleteinek kielégítését, amelyek lehetővé teszik képességei teljes kibontakoztatását."

A Még 1000 év Dömsödért Egyesület egy felmérést végzett Dömsödön. A felmérés célja, hogy egyszerűsített kvantitatív kérdőíves kutatás keretében választ adjon néhány, a Gyerekház a Biztos Kezdet Program alapelveit, a működését, valamint a társadalmi beágyazottságát, ismertségét, funkcióit érintő kérdésre. Cél volt, hogy a felmérés a fenntarthatósággal kapcsolatos kérdések felvetésével a Gyerekház jövőképének kialakítását segítse.

A felmérésből kiderült, hogy a közvélemény-kutatás célcsoportjai (családok, önkormányzati képviselők, intézményvezető, CKÖ vezetője) alapvetően tisztában vannak a Gyerekház program szolgáltatásaival. Fontosnak tartják, hogy Dömsödön működik ilyen intézmény. A megkérdezések alkalmával kiderült, hogy a fenntartást és fennmaradását is lényegesnek tartják.

A Cigány Kisebbségi Önkormányzat vezetője véleménye kiemelten fontos, mivel ő tartja a napi kapcsolatot az érintett családok jelentős részével. Véleménye a fenntartóval kapcsolatban pozitív, jó együttműködő partnernek találja. A program szakmai végrehajtásával kapcsolatban azonban vannak kétségei. A családok megkeresésének eredménye szerint többségük (85%) ismeri a Gyerekház projektet. A megkérdezettek 70%-a járt már a Gyerekházban. Ki kell emelni, hogy a nyitva tartást a megkérdezettek többsége kevésnek találja.

A Gyerekház projektben való önkéntes részvétel lehetőségének 55%-os támogatottsága igen magas. Az ehhez társuló 20%-os nem tudja válasszal együtt erős igényt mutat a saját problémák megoldásában való saját részvétel szándékára.

A megkérdezettek számos olyan szolgáltatást vennének igénybe, melyet a Gyerekház nyújthat (kisbabáknak, tipegőknek szervezett foglalkozások esetében legfőképpen a zenével kapcsolatos foglalkozások, zenebölcsi, zenés mozgásos foglalkozások).

A szülők (édesanyák) 75%-a venne részt képzésben.

A felmérés során kiderült, hogy számos, a Gyerekház projekthez kapcsolható egyéb szolgáltatásra lenne igény Dömsödön (egészségmegőrző szolgáltatások, gyermekeket fejlesztő szolgáltatások, szülők képzését segítő szolgáltatások stb.).

A megkérdezettek szerint a Kisherceg Gyerekház alapvetően jó kezdeményezés Dömsödön. A fenntartóval szembeni bizalom és az önkormányzat pozitív hozzáállása biztosított.

A szakmai tevékenység megítélése – mint minden ilyen esetben – bonyolult kérdés.

Egyfelől a Biztos Kezdet munkatársai és az ESZA mentora rendszeres látogatásokkal végzik a szakmai felügyeletet, másfelől a mindennapi működés azonban az, ami a Gyerekházról kialakult véleményt döntően befolyásolja a településen.

A Kisherceg Gyerekház fenntarthatóságának érdekében a Még 1000 év Dömsödért Egyesület létkérdésnek tartja, hogy a szakmai munka és a mindennapi működés gazdasági háttere száz százalékos összhangban legyen biztosított.

Egy ilyen projektet csak társadalmi összefogással és támogatással lehet végigvinni. Úgy érezzük, számíthatunk a település vezetésére, szervezeteire és lakóira.

Mikó F. László
Kisherceg Gyerekház
projektmenedzsere

PETŐFI EMLÉKMÚZEUM

Bazsonyi Arany

és

Vecsési Sándor

állandó kiállítása

Nyitva tartás:

kedd, péntek, szombat: 10^{00} – 16^{00} óráig.

Belépőjegyek:

felnőtt: 200 Ft; nyugdíjas, diák: 100 Ft.

Bejelentkezés: 06-20-253-2589

Az elmúlt hónapok a gyerekházban

Sűrűre sikerült a nyárelő a gyerekházban. Ennek a jelek szerint mindenki örült: elsősorban a gyerekek és a családok, aztán a meghívott vendégeink (köztük a településünk döntéshozói és más gyerekházak munkatársai) és természetesen mi, akik a dömsödi gyerekházban dolgozunk.

Intézményünk gyereknapját május 29-én ünnepeltük, amin szerencsére sokan vettek részt.

Mindennapjaink általában a gyerekekről szólnak, de ekkor különösen igyekeztünk a kedvükre tenni. Együtt szélforgót és pénztárcát készítettünk, rajzoltunk, ragasztottunk és vagdostunk, és persze a sok színes lufi sem maradhatott el. Az anyukák lángost sütöttek, fagyiztunk is, a dömsödi Gyermekjóléti Szolgálattól Guba Anita tenyérlenyomatos állatokat festett a kicsikkel. És hogy még nagyobb örömet szerezzünk az apronépnek, Picard Anna pillangókat, virágokat és még sok szépséget festett a pici arcokra.

Június 14-én a „Még 1000 év Dömsödért" Egyesület KHSz mint fenntartó által kezdeményezett közvélemény-kutatás eredményeként az egyesület kérésére került sor a tájékoztatóra a polgármester és alpolgármester úrnak, jegyző úrnak, képviselő-testületnek és az intézmények vezetőinek, a Roma Kisebbségi Önkormányzat és az egyesület vezetőségi tagjainak. Bár a gyerekház akkor még csak közeledett a második születésnapjához, indokolt volt beszámolni az elmúlt két évről és a jövőről, ami képlékeny, de azért a fő irányvonalak megvannak. A fenntartó egyesület és az önkormányzat közösen keresi a megoldást a Gyerekház zavartalan működtetése érdekében.

Június 19-én egészségnapot szerveztünk a dömsödi védőnőkkel közösen, akik vérnyomás- és vércukorszintet, testsúlyt mértek. Hartai Zsuzsi zumbázott a kicsikkel és nagyokkal, majd közösen készítettünk egészséges tízórait magvas- és rozskenyérből, olívaolajos margarinból és sok-sok zöldségből.

Június 27-én a Biztos Kezdet által szervezett országos műhelymunka egyik helyszíneként a Kisherceg Gyerekház szerepelt. Jelen volt az örkényi, a kerepesi, a monori, a józsefvárosi és a ferencvárosi ház, valamint két mentor: Somorjai Ildikó és Németh-Kovács Nóra, továbbá a Gyerekesély Projektiroda szakmai koordinátora, László Noémi. A beszélgetés és a csoportos feladatok a „Családok bevonása" téma köré fonódtak. A szakmai műhelyek fontosak a gyerekházban dolgozók ismereteinek bővítéséhez, a házak közötti információcsere lehetővé tételéhez, és végeredményben a gyerekház hatékonyabb működésének érdekében.

Július 17-én ünnepeltük a gyerekházunk második születésnapját a tavalyihoz hasonlóan vízitúrával, a Csónakos Kft. és Gesztelyi Péter jóvoltából, amit ezúton is szeretnénk megköszönni! Ezúttal a csónakok a tassi strandra vittek minket, ahol piknikeztünk és fürödtünk egyet. Visszatérve a Gyerekházba tortával ünnepeltük a fennállásunk második évét.

Ezt követően a nyári szünetben folyamatos testvérnapokkal várjuk a családokat, ahová a nagyobb testvérek is eljöhetnek, piknikezünk, homokvárat építünk, péntekenként sütit sütünk a szülőkkel, majd lassan készülünk az óvodára az oviba felvett gyerekekkel.

Továbbra is minden 5 év alatti gyermeket és szülőjét, nagyszülőjét szeretettel várjuk a Kisherceg Gyerekházba minden hétköznap 8 órától 12 óráig.

Meghívó

A DÖMSÖDI KÉZMŰVESEK BARÁTI TÁRSASÁGA

Szeretettel hív és vár mindenkit,a Mogyorósba,(futballpályával szemben) 2013. szeptember 7.-én (szombaton) 8 órától kezdődő vásárra.

Baráti társaságunk célja a hagyományos népi kézművesség életben tartása, értékeinek megőrzése és a dömsödi kézművesek összefogása.

Jöjjenek el és ismerjék meg a helyi termékeket!

Bemutatkozó vásár a Mogyorósban

Július 13-án szombaton első alkalommal tartott vásárt a Dömsödi Kézművesek Baráti Társasága.

A kézművesek lelkesen rendezgették portékáikat, magyarázva a kézi megmunkálás

örömeit. Látogatók is akadtak szép számmal, sokan rácsodálkoztak a nem mindennapi vállalkozásra. Bizton állíthatom, hogy a sikeres fesztiválok alapját szintén a kézművesek adják. Elég ha a Budai Várban minden augusztus 20-án megrendezett vásárra, vagy a Magyarok Országos Gyűlésére gondolunk, mely most Apajpusztán kerül megrendezésre. Hangsúlyozom, mindegyik alapját a magyar kézművesség adja.

Júliusban Dömsödön is volt ilyen rendezvény. A Mogyorósban gyermek és felnőtt egyaránt jól szórakozott az ördöglakat kinyitásán, de volt lehetőség másfajta népi játék kipróbálására is. Aki elfáradt, az árnyékba húzódva újra erőt gyűjthetett a folytatáshoz. Finomabbnál finomabb sajtokat, mézeskalácsot, különféle lekvárokat, mézeket lehetett kóstolgatni, de nem maradhatott ki a kellemes ízvilágú dömsödi bor sem a kóstolás sorából.

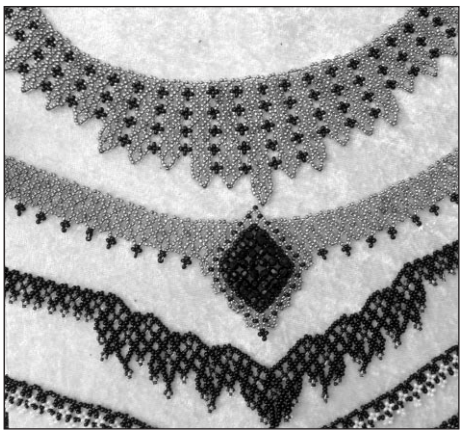

Újdonságnak számított a kenyeres stand, ahol kelt tésztából készült pogácsák, kiflik, különféle kenyerek nyűgözték le a látogatókat.

Szeptemberben ismételten megrendezésre kerül majd a dömsödi kézművesek vására.

-V.I.-

Mezőgazdasági hírek

2013. év augusztus hó

Most, augusztus első napjaiban, amikor e sorokat írom, megint a rendkívüli időjárással kell hogy kezdjem. Egy régi közmondással, vagy inkább régi paraszti vélekedéssel, illetve hosszú évek során, az egyszerű parasztemberek tapasztalatán alapuló mondást idézek: „Ha az arató ember nem ázik meg, gyenge lesz a kukoricatermés."

A régi falusi, paraszti életben a nyár legnagyobb és legnehezebb munkája az aratás, a kalászos gabona learatása volt. Mint az idősebb lakótársak tudják, egy arató csapatba legalább hárman tartoztak: volt az arató, aki kézi kaszával rendre vágta a gabonát, volt a marokszedő, aki sarlóval kévébe szedte a rendre vágott gabonát, és volt a kötöző, aki a hajnalban előre elkészített gabonából font kötélbe belekötötte a kévéket. A bekötött gabonakévéket „csomóba", keresztbe rakták, volt 14 és 18 kévés kereszt! Az aratás után két héttel a termőföldről behordták az udvarokba a gabonát, „asztagba" rakták, majd jött házról házra a cséplőgép, és elcsépelte a kévéket. A cséplés nagy része kézi erővel történt, a cséplő csapat 12-16 főből állt. Traktor vontatta a cséplőgépet, és nagy szíjjal hajtotta meg. A cséplő csapat tagjai voltak: két „etető", kévevágók, kévehányók, szalmafaros, petrencések, pelyvahordó, zsákos kazalrakó. Az 1950-es években még ide tartozott az ellenőr, mert akkor még minden mázsa gabonáról el kellett számolni, és csak a fejadag és a vetőmag búzát hagyták a gazdáknál, a többit be kellett szolgáltatni.

Ezekkel a régi eseményekkel nem akarom tovább untatni a kedves olvasót, de bizony ez így volt, és még annyit, hogy a részes arató is a termés egy kilencedét, tizedét kapta munkadíjként gabonában, minden tizedik „csomó" kereszt gabona járt neki. A cséplő csapat is terményben kapta a munkadíját, és azt hétvégén osztották szét. Cséplőgép-tulajdonosok voltak Dömsödön: Imre János, Horogh Antal és még mások.

Visszatérve a jelenbe, most a gabonaaratást a modern kombájnok két hét alatt elvégzik, és az idén nagyon kedvező volt a július időjárása, de csak az aratásra. A tavalyi aszályos év után az idei év jól indult, a kalászos gabona jó termést hozott, bár egyes táblákat a belvíz károsított. Sajnos ez a rendkívüli hőség és csapadékhiány komoly károkat okoz a kapásnövényekben, kukoricatermésben. Egyedül az öntözéssel tudnánk ellensúlyozni az aszály kártételét, de ez csak nagyon kis területeken valósítható meg. A nyár elején még a dunai árvíz okozott komoly veszteségeket, költségeket, most meg a vízhiány.

A szántóföldi növénytermelésben most a szalma letakarítása után a tarló megművelése a fontos, bár a nagyon kiszáradt talajon nem lehet megfelelő talajmunkát végezni, reméljük, hogy majdcsak megjön az eső, mert az őszi talajmunkákhoz is kellene a csapadék.

A kiskerteket is nagyon megviseli ez a rendkívüli hőség, ahol lehet, öntöznünk kell, mert a növények: paradicsom, paprika, uborka ugyan szereti a meleg időt, de víz nélkül tönkremennek, kiszáradnak. A fóliasátorban termelt növények még több vizet igényelnek, amit csak bőséges és gyakori árasztással tudunk biztosítani. A kertben a letermett növények (hagyma, borsó, bab stb.) területét lehetőleg tartsuk gyommentesen, mert a gyomok még a száraz időben is jobban fejlődnek, mint a kultúrnövények, és ezzel a kártevőknek kedvező feltételek teremtődnek. Most augusztusban már a korai, rövidebb tenyészidejű burgonyát felszedhetjük, ha már a szára elszáradt. A szőlőtőkék és a gyümölcsfák is megsínylik a nagy szárazságot, és ha van lehetőségünk, a kiskertben a szőlőtőkéket is árasztással öntözhetjük. A nagy meleg miatt az őszi érésű növények, gyümölcsök, vetemények hamarabb beérnek, kényszerérés következik be, ami bizony a minőség rovására megy. A betakarított terményeket tárolás előtt válogassuk át, lehetőleg hűvös, szellős helyen tároljuk.

Azt kívánom minden gazdálkodónak, kertészkedőnek, hogy az ősz kedvezőbb legyen, legyen végre csendes, áztató eső, hogy az őszi talajmunkákat, vetéseket már jobb körülmények között végezhessük.

Összeállította:

Tóth István
nyugdíjas mezőgazdász

Aratás képekben (1940-es évek)

Turcsán Pálné, Marika néni kedves olvasónk több olyan felvételt is rendelkezésünkre bocsátott értékes magyarázatokkal, melyek kiválóan szemléltetik az aratás jellegzetes munkafolyamatait. Az 1940-es években kézi erővel arattak. A kalászos növények szemnyerése a vágással kezdődött, melyet aratásnak és takarásnak hív a népnyelv. A takarás jellegzetes eszköze az Alföldön a kasza. Az élet, vagyis a gabonabúza takarása igen nehéz fizikai munka volt. A férfiakból és nőkből álló csoport már kora reggel megkezdte a munkát.

Minden kaszáshoz tartozott egy marokszedő.

A képen munka közben: Zolnai Imre – kaszás, mögötte Buzi Mária – marokszedő

A kaszálás a férfiak feladata, mögöttük a nőké a marokszedés volt. A kévék kötését a kévekötő végezte. Kalászos szárából csavarták, sodorták a kötelet. A kötél készítésére szánt kalászost gyökerestől szedték fel és csavarták, így hosszabb kötelet nyertek. Legjobb volt reggelente végezni ezt a munkát, mert akkor még a nyirkos szárat könnyebben tudták formázni (napközben ahogy kezdett kiszáradni, egyre durvábbá vált a tapintása). A szalmakötél később a cséplés munkafázisában semmiféle fennakadást nem okozott – mert abban csak gabona volt, más idegen anyag nem.

A képen: Buzi Károly – kaszás; Buzi Mária – marokszedő; Zolnai Imre – kaszás; Zolnai Juliska – marokszedő; Szabó Mihály – kévekötő

Az élet takarásának munkafolyamata kitartást és nem utolsósorban jó fizikai erőnlétet kívánt meg a korszak emberétől. Azonban az 1960-as évekre megindult a modernizáció, könnyítettek az aratás fáradságos munkamenetén, a kaszát felváltotta a kaszálógép, vagyis a fűkasza.

Ez a felvétel 1963-ban készült (A tsz-esítés – kollektivizálás korszaka)

A ló által vontatott fűkaszára lemezt helyeztek. Erre a lemezre dőlt és ez tartotta meg a levágott gabonát, valamint erről kellett lehúzni gereblyével a kévenyalábot. Utána ezt kévébe kötötték.

Így kb. egy nap alatt akkora területet arattak le, mint három ember kézi kaszával.

A felvételen jól kivehető, hogy amíg a fűkaszát a lovak vontatják, a rajta ülő férfi kötelet csavar a lábához készített gabonából.

Az összekötött kévéket csomókba rakták, kalásszal befelé. Ezáltal míg be nem került a gazdasági udvarba, a szemek nem ázhattak el, nem voltak kitéve az időjárás viszontagságainak.

Mikor az aratásnak vége lett (július végén, augusztus elején), akkor jött a cséplőbrigád.

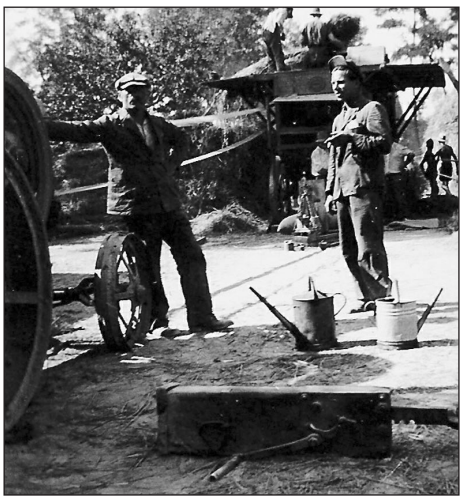

Ezt a fényképet Kovács Sándorné Tinike nénitől kaptuk. A felvétel 1941-ben készült a Lukácsi portán. A képen id. Kelemen József és fia, Kelemen Gyula segédgépész

A cséplés termékei: törek, melyből vályogot vetettek; polyva, amit az állatoknak adtak takarmánykiegészítőként; szalma, amellyel az istállóban almoltak, és végül természetesen a gabona. A cséplés menete D. Nagy Judit elmondása alapján, aki Telektanyán több alkalommal maga is részese volt ennek a munkának.

„A cséplőgépet traktor működtette egy ékszíj segítségével. A kazal (asztag) tetejéről adták le a kévéket. A cséplőgép tetején álló ember fogadta és adta tovább az etetőnek. Ő sarlóval elvágta a szalmakötelet, és úgy engedte bele a gépbe. Külön jött ki a mag, amit zsákokba fogadtak. (A gazda tulajdonjegye is rajta volt a zsákokon.) Ezt két ember végezte. A szalmát vasvillával hányták el, majd kazallá rendezték, és ugyancsak szalmakötelekkel – átfogó kötelekkel – rögzítették.”

A kép előterében jól kivehetők a traktor kerekei és a vastag ékszíj, ami magát a cséplőgépet mozgásban tartotta. Háttérben a cséplés is igen jól kirajzolódik, ahogyan a mag és a szalma szigorú rendszerben kerül zsákba, kazalba.

A munka végeztével a hangulat kissé emelkedett, amikor már a gazda udvarába megérkeznek a kicsépelt gabonával.

A szérűskertekben, gazdasági udvarokban a betakarítást követően gondos rendben sorakoztak a széna- és szalmakazlak.

Ez a felvétel 1955-ben készült a Zolnai tanyán. A gyermekek: Zolnai Mária, Zolnai Ilona és Zolnai Imre – testvérek. A kisleányok hajviselete a korszaknak megfelelően két fonatban, masnival. Ruházatuk ünnepi, vasárnap tiszteletére, piros pöttyös szoknya és fehér blúz. A háttérben álló boglyák megfelelő távolságra lettek elhelyezve a nádtetős lakóépülettől és egymástól is, tűzveszélyességi okokból. A boglyák rakása sem volt egyszerű. Turcsán Pálné Marika néni elmondása szerint az ő gazdaságukban mindig az édesapja rakta a boglyát, édesanyja pedig a kocsiról adogatta fel a szalmát.

Ezen a felvételen a boglyák már nem friss rakásúak, „ezek már megüllepedtek”. Azonban igen jól kivehetőek, jól látszanak a lefogatáshoz használt átfogókötelek.

Összeállította: **-V.I.-**

Beharangozó

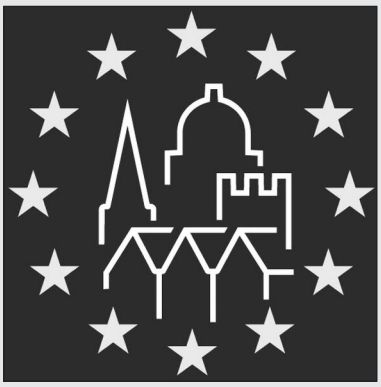

Szeptember 22-én Dömsöd ismét a Kulturális Örökség Napjai programsorában.

2013-ban ismét nagy szeretettel várjuk az érdeklődőket a Petrovics-házba (Petőfi Sándor u. 17.).

Az idelátogatók már 10 órától megtekinthetik azt a kiállítást, mely nyomon követi a jeles politikus, Kossuth Lajos életútját, kitekintve a kortársakra. Hogy milyen kapcsolat állt fönn a politikus és Dömsöd közt, arra is fény derül majd.

17 órai kezdettel Gavlik Istvánnak, a Kossuth Szövetség örökös tiszteletbeli elnökének *Kossuth Lajos díszpolgársága – emlékek – Budapesten és Pest megyében* címmel megjelent könyvének lesz bemutatója.

Minden érdeklődőt nagy szeretettel várunk!

KÖNYVAJÁNLÓ

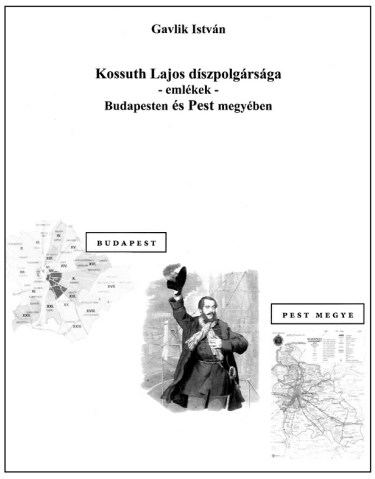

2012-ben jelent meg Gavlik István: *Kossuth Lajos díszpolgársága – emlékek – Budapesten és Pest megyében* című könyve.

Gavlik István, a Kossuth Szövetség egyik alapítója, örökös, tiszteletbeli elnöke, fáradhatatlan lelkesedéssel kutatja és gyűjti országszerte Kossuth Lajos emlékeit.

Az alapos, mindenre kiterjedő kutatás eredményeként a munka nemcsak a jeles politikushoz kötődő relikviákat tárja az olvasó elé, hanem kitekintést nyújt arra vonatkozólag, hogy kik voltak az ő kortársai.

Dömsöd tekintetében tárgyalja Kossuth díszpolgárrá választásának mozzanatait, illetve gondos alapossággal tér ki a kortárs Petőfi Sándorra, Petőfi és Dömsöd kapcsolatára. A kötetben azonban végigkísérhetjük a Pest megyei települések kapcsolódását Kossuth Lajossal, korának jeles férfiúival, mely számtalan érdekes adatot, kötődést tár az olvasó elé.

Értékes és alapos adattárat tarthat a kezében az, aki e könyvet fellapozza.

A könyv részletes bemutatója, a szerző közreműködésével, 2013. szeptember 22-én du. 17 órai kezdettel a Petrovics-házban (Petőfi u. 17.)

Megvásárolható a helyszínen, 4000 Ft-os áron.

Minden kedves érdeklődőt szeretettel várunk!

A Dezső Lajos Alapfokú Művészeti Iskola júliusi hírei

FELHÍVÁS

A Dezső Lajos Alapfokú Művészeti Iskola pótbeiratkozást hirdet.

A beiratkozás helye és ideje:

a művészeti iskola épülete (Kossuth Lajos u. 58.), 2013. augusztus 22-étől folyamatosan, 14-18 óra között.

Választható tanszakok:

zongora, furulya, fuvola, klarinét, trombita, zeneovi, néptánc, társastánc, színjáték, grafika.

A beiratkozásról bővebb információt a 06-20-369-6417 telefonszámon lehet kapni.

Szeretettel várunk minden érdeklődőt!

A művészeti iskola tanárai

Tájékoztató a tankönyvcsomagok osztásáról

2013–2014. tanév

Az alsó és felső tagozatos tankönyveket augusztus végén lehet majd átvenni a szokott helyen.

A pontos időpontról az augusztusban kihelyezett plakátokról lehet majd tájékozódni.

A teljes árú tankönyvcsomagok átvételéhez kérjük elhozni a befizetést igazoló szelvényt.

Az ingyenes tankönyvcsomagoknál az ingyenességre jogosító igazolást nemcsak bemutatni kell, hanem le is kell adni. Kérjük, hozzanak magukkal egy olyan példányt, amit a vásárláskor le tudnak adni, különben a tankönyveket nem tudjuk odaadni.

Az ingyenes tankönyvcsomagok használt, az iskolai könyvtárból kölcsönzött tankönyveket is tartalmaznak.

Előzetesen felmértük a szülői igényeket, kik azok, akik a használt tankönyvek helyett újat kérnek.

Ezekért az új könyvekért évfolyamonként körülbelül a következő összegek fizetendők:

6. osztály	7. osztály	8. osztály
5.510 Ft	7.325 Ft	8.630 Ft

Köszönettel:

Patonai Istvánné
Csömöri Elly
tankönyvfelelős

Pintér József Vándorkupa

Szigetújfalu, 2013. 08. 02.

A Dömsödi Utánpótlás Sport Egyesület U13 korosztályú labdarúgó csapata 2. helyezést ért el a Szigetújfalun első alkalommal megrendezett Pintér József Vándorkupán. A kupán négy korosztályos csapat szerepelt, a Videoton FC, a Szigetújfalu és a Ráckeve csapata mellett kapott a DUSE is meghívást. Az első mérkőzésen 2-0 arányban kikaptunk a Szigetújfalu gárdájától, utána viszont felszívta magát a csapat, és egy félidőn át tartó vezetés után 2-2-es döntetlent ért el a Videoton csapata ellen. A hab a tortán a végén a Ráckeve elleni 1-0-ás győzelem volt. A Videoton a többi csapatot legalább három góllal verte meg. A tornán külön díjazásra került a gólkirály, a legjobb mezőnyjátékos és a legjobb kapus, aki több parádés védésével a dömsödi Mészáros Péter lett!

Eredményeink:

Szigetújfalu – DUSE 2:0
DUSE – Videoton 2:2
Gólszerzőink: Takács Márton, Keresztes Ákos
Ráckeve – DUSE 0:1
Gólszerzőnk: Pokornyik Gábor

Nagy Zsolt
DUSE elnök

Mészáros Péter – A torna legjobb kapusa

DUSE U13 – álló sor balról: Mészáros Péter, Pokornyik Krisztián, Pokornyik Gábor, Reibl György (edző), Takács Márton, Ács András, Csörgő Máté, Keresztes Márk, Kincses Sándor; guggolnak: Fekete Richárd, Keresztes Ákos, Kun János, Juhász Gergő

Nyári nyitva tartás!

A Nagyközségi Könyvtár és az OMK 2013. június 17. – augusztus 31-ig a következő nyári nyitvatartási rend szerint tart nyitva:

H: ZÁRVA, K: 7.30–13.30, Sz: 7.30–13.30, Cs: 7.30–13.30, P: 7.30–13.30, Sz: 8.00–12.00

A nyári szabadság időszakára szeretnénk szüneteltetni a könyvtár nyitva tartását: 2013. augusztus 5-17-ig.

Az OMK nyári szabadsága: 2013. július 22. – augusztus 18-ig.

Dömsöd múltjából állandó helytörténeti kiállítás a könyvtárban Kovács László tanító úr gyűjteményéből.

Nyitva tartás a könyvtári nyitvatartási rend szerint.

Közterületi anarchia

Általában az önkormányzat feladata a közterületek rendben tartása. Kivételt képez az ingatlan előtti járda és az árok, ill. ha sem járda, sem árok nincs, akkor az út széle és az ingatlan határa közötti területet az ingatlan tulajdonosa köteles karban tartani.

Vannak olyan közterületek, melyeket a legnagyobb jóakarattal sem vagyunk képesek megfelelően karban tartani, mert az ott lakók ezt nem akarják. Ilyen terület a Kis-Duna-part, a Ráckevei-Duna partja. Az ott lakók némelyike a partot hulladéklerakónak használja. Ugyanez a helyzet a szelektív szemétgyűjtőknél is. A gyűjtők környékén a legkülönbözőbb hulladékokat helyezik el, naponta takarítjuk, de mindig újból megjelenik az oda nem való szemét. Így van ez a többi magyar településen is, de ez bennünket nem vigasztal. Jobb volna, ha a közterületek tisztán tartását minden dömsödi lakostársunk magáénak tekintené. Vannak akik nemhogy igyekeznének a közterületet rendben tartani, egyszerűen nem tűrik, hogy az oda beosztott munkások végezzék a feladatukat. Erről panaszkodnak a vízügy brigádvezetői is. Többször egyszerűen elküldték a parton munkát végző embereket. Ez az önkormányzat dolgozóival is előfordult. Lakossági kérésre!!! a Rákóczi utat gréderezte a dolgozónk, mikor szóbeli és majdnem fizikai támadás érte. A Hold utcában aláírásokat gyűjtöttek az útegyengetés ellen. Sajnos már nem tudtuk visszacsinálni a gödröket, de természetesen figyelembe vesszük a lakosok véleményét. (Jelenleg a Hold utca a legjobb nem aszfaltos utca.)

Kérem a dömsödieket és a nyaraló-tulajdonosokat, hogy segítsék elő a közterületen dolgozók munkáját, és ha hibát észlelnek, elsősorban a hivatalban jelezzék. Ezeket a munkákat a lakosság érdekében végeztük, és végezzük a jövőben is.

Varsányi Antal, a karbantartó csoport vezetője

Továbbtanulási lehetőségek a Kiskunlacházi Szakközépiskola esti tagozatán

Középiskolai képzés
(informatika szakirányú, érettségivel)

Általános iskolát végzetteknek 4 éves

Szakmai végzettséggel rendelkezőknek vagy a szakiskola 9-10. osztályát végzetteknek 3 éves

A képzés tandíjmentes.

Bővebb felvilágosítás és jelentkezés az iskolában:
2340 Kiskunlacháza, Rákóczi u. 63.
Tel.: 06-20-9671-082, Fax: 06-24/535-090

A nyári szünet ideje alatt ügyelet szerdán 8-12 óra között.

http://szerver2.lacszki.sulinet.hu
e-mail: ipari222@gmail.com

KÖSZÖNET

Megköszönjük Bencze István polgármester úrnak, a dömsödi önkormányzatnak, Balogh István Ferenc főrendezőnek, hogy segítettek abban, hogy a hagyományokhoz híven sikeresen megrendezésre kerüljön a VII. HAL-VÍZ Nap.

Köszönjük dr. Homolya Róbert helyettes államtitkárnak, Marjay Gyulának és a térség polgármestereinek, hogy megjelenésükkel megtisztelték és emelték rendezvényünk színvonalát.

Szeretnénk megköszönni a teljesség igénye nélkül a támogatásokat szponzorainknak: dr. Bak Gábornak, Marjay Gyulának, dr. Fekete Józsefnek, a Fókusz Takaréknak, Dömök Anikónak, Szomor Dezsőnek, Csaplár Jánosnak, Jaksa Imrének, Mészáros Pálnak, Nálhi Eleknek, Csinos Zoltánnak, a zsűri elnökének Lovasi Józsefnek, Szikora Zoltánnak, Győri Jánosnak, valamint a JU és ZSU Társulatnak és minden további fellépőnek a magas színvonalú előadásért.

Külön köszönet a rendezvény szervezésében kiemelkedően végzett munkáért Csikós Lászlónénak (Jutkánknak), Takács Istvánnak (Colos) és Jakab Attilának.

A jövő évi VIII. HAL-VÍZ Napi viszontlátásra.

Magyarok Országos Gyűlése Apajpusztán

A Magyarok Szövetsége és Kunszentmiklós Város Önkormányzata augusztus 16-17-18-án szeretettel várják mindazokat, akik magyarsághoz tartozónak vallják magukat – éljenek bárhol is a világban –, illetve a magyar kultúra iránt érdeklődőket a gazdag programkínálatot felvonultató ingyenes rendezvényre.

Az V. Magyarok Országos Gyűlése több mint 50 hektáron zajlik. Kicsik és nagyok, fiatalok és idősebbek egyaránt megtalálják a kedvükre való programokat. Ebben az évben is több előadói sátor várja a rendezvényre kilátogatókat. A programok pénteken délelőtt kezdődnek és vasárnap késő éjszakáig tartanak.

A Mese-sátor színvonalas játékokkal, mesékkel, versekkel várja a gyermekeket. Felnőttek különböző előadásokat hallgathatnak az előadói sátrakban. A színpadon is nagyon változatos programok lesznek. Népzene és a néptánc mellett lesz rockzene is. Szombat délután a történelmi élőképben gyönyörködhetünk, melynek a főpróbája pénteken délután lesz.

Ismét életre kel a gyógyító falu. Több mint kétszáz jól képzett, elhivatott gyógyító mutatja be a magyarság gyógyítás terén felhalmozott tudását a nemzet és a világ számára, törekedve a testi, lelki, szellemi egészség megőrzésére, helyreállítására. A látogatók ellenszolgáltatás nélkül ismerhetik meg és próbálhatják ki a ma elérhető természetes és népi módszerek széles körét. A gyógyító falu előadósátrában is folyamatosan lesznek programok. Előadásokat hallhatnak az érdeklődők különféle gyógymódokról, de derült égbolt esetén ismerkedhetnek a csillagképekkel is.

A teljes kínálatot terjedelmi okokból nem tudjuk felsorolni, így álljon itt egy ízelítő ezek sorából: Történelmi élőkép, Gyermekfoglalkoztató, Mesesátor, Gyermek és felnőtt táncház, Fogathajtó verseny, Koncertek és előadások, Rovás népfőiskola, Gyógyító falu, Jurta tábor, Vásárosok és kézművesek bemutatói, … és még sok-sok egyéb program.

Részletes programok a www.bosztorpuszta.hu címen olvashatók.

Az előadások díjmentesen látogathatók.

Minden érdeklődőt szeretettel vár a Magyarok Országos Gyűlése Szervező Bizottsága.

Nem kell messzire menni…

Ezzel a címmel egy új rovat bevezetését tervezem itt, a Dömsödi Hírnök hasábjain azzal a céllal, hogy bemutassak kirándulási célpontokat Magyarországon, de nem útleírós stílusban, hiszen arra ott vannak az útikönyvek, a barátok beszámolói és persze az internet. Szeretnék kedvet csinálni az egynapos családi programokhoz, kikapcsolódáshoz, és hogy észrevegyük, milyen természeti gazdagság vesz minket körül. Bár tény, hogy minden pénzkérdés, az értő figyelés, a rácsodálkozás, az a gondolat, hogy mindez a miénk, ez a gazdagság, vagyon a részünkké válhat, ha hagyjuk, talán mégsem kerül annyiba.

Szakmámat tekintve földrajztanár vagyok, szerelmeim pedig többnyire többmillió évesek, pl. a Mátrában a verpeléti vulkáni kúp, a Tarjánka-patak völgye, a Baradla-barlang (Aggtelek, Jósvafő), a Balaton-felvidék és az ipolytarnóci lábnyomos homok. Még jó sokat fel tudnék sorolni. Először az utóbbi kettőről írnék:

Mi a csuda az a geopark? címmel.

Gondoljunk egy kirándulásra. Autóba be, vagy vonatra, buszra fel anya, apa, gyerekek, vagy barátok, nagyszülők. Hátizsák, oldaltáska, benne szendvics, üdítő, térkép, pulcsi, a felkészülteknél esetleg távcső, sebtapasz, szúnyogirtó spray, naptej, GPS, mobiltelefon, laptop, hűtőtáska és még sorolhatnánk. Megérkezünk a célunkhoz, keresünk egy padot, megesszük a szendvicseket, megnézünk pár madarat és hazamegyünk. (Remélem nem bántottam meg senkit!) A lényeg, hogy ha a kirándulás szóba kerül, legtöbben nagy felszerelésre, és állatokra, növényekre asszociálnak. Ha azt írnám önöknek, menjünk egy parkba, ahol köveket lehet nézni, elmennének? Valószínűleg nem. És ha azt kérdezem, hogy szeretnének-e visszanézni a múltba? Megnéznének-e egy vulkánkitörést annak veszélye nélkül? Kíváncsiak-e többmillió éve kihalt állatokra és azok lábnyomaira? Ha a miocén kor (10-20 millió évvel ezelőtt) lenne az úti célunk, izgalmasabb lenne? Ez nem vicc és irónia, teljesen komolyan gondolom. Tudták, hogy van Magyarországon olyan hely, ahol mindez lehetséges? Megnézhetnek és megfoghatnak több kb. 8 millió éves mocsárciprust, amit Bükkábrányban a lignitbányában, a lignit kifejtésekor fedeztek fel 60 m mélységben. Ezeket a fákat a lelőhelyükről elszállították, konzerválták, és most Ipolytarnócon mindenki megcsodálhatja. Gondoljunk bele, mit jelent 8 millió év. A szüleink, nagyszüleink beszámolói a világháborúkról vagy a gyerekkorukról is ködösek a számunkra – nem a tisztelet hiánya miatt, hanem az eltelt idő és a „világ” változása miatt. Pedig kb. 80-100 évről hallhatunk tőlük történeteket. Ezek a fák itt voltak a világháborúk, a Habsburgok, az Árpádházi királyok, a homo erectus és homo habilis idején is. Vártak arra, hogy a XXI. századi embert részesítsék kegyükben, és nekik mutatkozzanak be. Vagy egészen hasonló a helyezet a kardfogú tigrissel, amelyik élte az életét, vadászott és utódokat nevelt, majd megszomjazott és lement inni a folyóhoz. Ugyanebben a pillanatban a finom, puha iszapba süppedt lábnyomát vastagon beterítette egy közeli vulkán kitörésének üledéke. Ugyanígy járt további 10 gerinces faj, összesen 3000 lábnyomot azonosítottak a kutatók. Tehát kedveli a katasztrófaturizmust? Érdekli az Ősvilági Pompeii Magyarországon? A Nógrádi Geoparkban mindez és még ennél sokkal több más megtekinthető és átélhető. Dömsödtől alig 200 km-re.

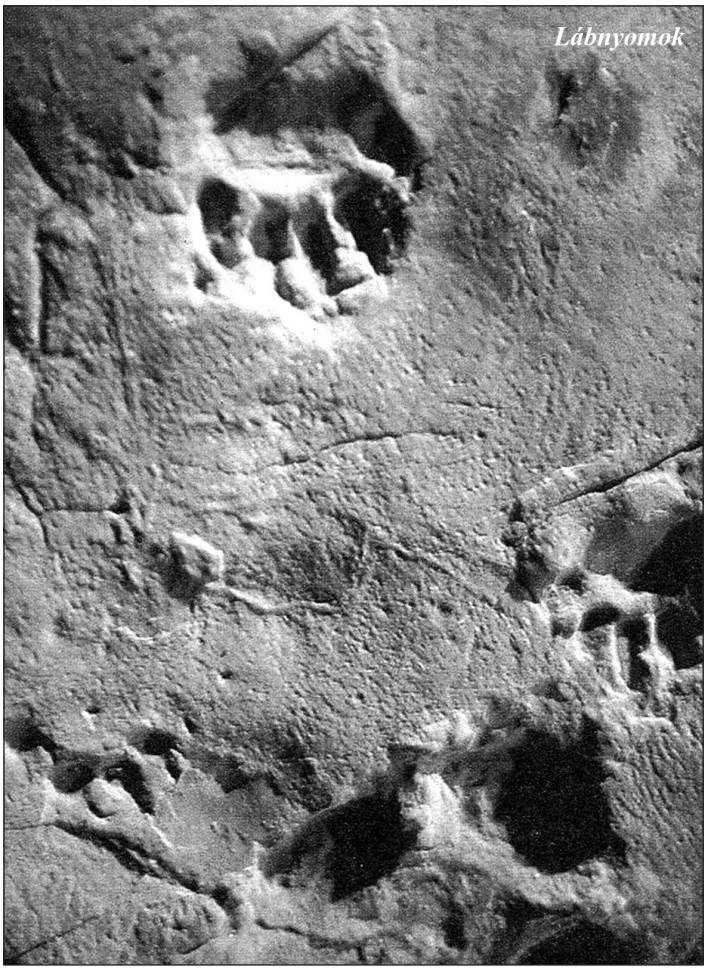
Lábnyomok

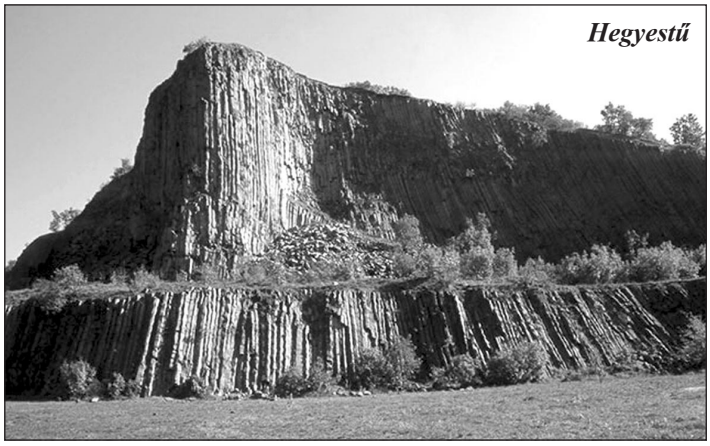
Hegyestű

Ha már a katasztrófaturizmus szóba került, essen néhány szó a másik, Bakony-Balaton Geoparkról, amely 2012 óta tagja az Európai Geopark Hálózatnak. Emlékeznek filmekre, tudományos csatornákon bemutatott képsorokra vulkánkitörésről? Az este vörösen lüktető folyamokra, a lassan megszilárduló lávára, ahol magának a földkéregnek a születését figyelhetjük meg? A kataklizmatikus eseményre, ahogyan lerobban egy vulkánnak a teteje (pl. Mount St. Helens 1980-ban)? Mindenképpen aktív vulkáni tevékenység folyt ezen a helyen a Káli-medence keleti peremén, ahol egy „jelentéktelen” szikla áll Monoszló határában, és ahol a Hegyestű Geológiai Bemutatóhelyet ismerhetik meg. Egy jelentős földtörténeti esemény jelentéktelen szikláját egy értő szem számára felejthetetlen élményben, ahol az emblematikus megjelenésű hegy oszlopos elválású bazaltfalát és a csúcsról nyíló pazar kilátást ha egyszer láttuk, sosem felejtjük. A Bakony–Balaton Geopark talán legszélesebb körben ismert tája, a Tapolcai-medence tanúhegyei (Badacsony, Szent György-hegy, Csobánc stb.) a különböző vulkanológiai értékek és látnivalók valóságos kincsesládája. A megszelídült tűzhányók és a dinoszauruszok földjéről már csak a dinoszauruszok hiányoznak, amelyeket Magas-Bakonyban meg is találnak, ha visszautaznának a késő-kréta (85–90 millió év) korba.

A geopark nem múzeum, kiállítóhely, hanem földtani és felszínalaktani értékek tárháza, időgép, amely a Föld bolygó egy Magyarország méretű kis szeletének geológiai múltjába vezet vissza minket. A „gép” adott, már csak utazni kell rajta és benne.

További részletek: http://www.bakony-balaton-geopark.hu és http://osmaradvanyok.hu

Ha a leírtak felkeltették érdeklődésüket, mutassák meg gyermekeiknek, unokáiknak, hogy kiszakadjanak a virtuális világból és valódi csodát láthassanak.

Amennyiben tetszett az írásom, szívesen teszek közzé rendszeresen varázslatos helyekről kedvcsinálót.

Cs.L.J.

HISTÓRIÁNKBÓL

A háború zsoldja (2. rész)

– Visszaemlékezések Dömsöd orosz megszállására –

„Láttam nevetést szörnyű helyeken,
égi jelenést szétlőtt tereken,
mennyi zokogást, félve ölelést…

Láttam magamat, szívem csatatér.
Égi seregek harcát lelkemért,
Hangos zokogást, sírva ölelést.”

Háború, amely mindenki számára romlást és pusztulást hozott… így jellemezhetjük a második világháborút és az orosz megszállás időszakát. Folytatjuk Bödő Misi bácsi visszaemlékezéseit.

A megszállás együtt járt azzal, hogy a leigázott területeken az oroszok mindent amit emberi javaknak tekintünk, megszereztek maguknak, amit csak akartak. Tették ezt minden áron és másokra való tekintet nélkül.

A szorosabb ellenőrzés céljából esténként őrjáratot szerveztek a faluban. Ez olyan légkört teremtett, hogy az emberek folyton érezzék: szabadságukat elvesztették. A terror és az elnyomás kiszolgáltatott érzése benne volt a levegőben… A kommendánsok, akik az őrjáratokat végezték, a ’48-as körben voltak elszállásolva. (A mai kenyérbolt helyén volt.) Az őrjáratokba mindig más és más katona volt beosztva. Az utcákon közlekedő embereket igazoltatták. Az itthon maradt, katonai szolgálatot nem teljesítő férfiak nemigen léptek ki a házból. Bármikor fennállt a veszélye annak, hogy elviszik őket egy kis „malenkij robotra”. A családok szürkület után már nem tartózkodtak kint az utcán. Az estéket általában a pincékben töltötték, meghúzódva a bombázások elől. A pincék be voltak rendezve, s ide befogadták azokat a szomszédokat, ismerősöket is, akiknek nem volt saját pincéjük ahol biztonságban meghúzódhattak volna.

Egy alkalommal munka után Misi bácsi – aki ekkor 17 éves volt – ballagott haza a Bíró pékségből, hóna alatt egy vekni kenyérrel, amikor éppen szembetalálkozott az őrjárattal.

Megállították: „Sztoj, Kudá igyos?”

Misi bácsi bátortalanul azt válaszolta, hogy a munkájával most végzett, és megy haza Határ úti otthonába, ahol várja a családja.

Az egyik orosz katona durván ráripakodott:

„Davaj bruki!” – „Vedd le a nadrágot!”

Jófajta magyar bricsesznadrág volt rajta. Sajnálta ugyan, de kelletlenül levette és átadta a kommendánsnak. Ő maga pedig alsónadrágban indult tovább haza. A kenyeret, amely akkoriban mindennél többet jelentett, nem vették el tőle.

Kisvártatva újabb őrjárattal találkozott össze, akik ismételten megállították és megkérdezték, hogy hol van a nadrágja?

„Ruszki szoldat zabrale” – válaszolta Misi bácsi.

Ekkor megfogták és bevitték őt a Horváthkerti parancsnokságra, amelyet Hajdú Győző asztalosműhelyében rendeztek be, aki az első világháborúban hadifogságba esett és megtanult oroszul. Amikor beértek vele a parancsnokságra, kerestek neki egy steppelt nadrágot, amelyet fel kellett vennie és ebben kellett hazamennie. Másnap is ezt vette fel, s ebben indult reggel fát fűrészelni. Azonban bárhogy is húzogatta magán a nadrágot ide-oda, csak valamiért mégis igen kényelmetlenül érezte magát benne. A bíró pék egy darabig nézte a fiatalember küszködését a nadrággal, majd így szólt: „Fáin az a nadrág, de te állandóan nyühelődsz benne. Mi a bajod vele?”

Amikor jobban megnézte a nadrágot, kiderült, hogy az tele volt „dzsuvával”, azaz tetvekkel. Gyorsan levettették a nadrágot vele és betették a kemencébe. (Magas hőfokon elpusztulnak a tetűk.) Így lett Misi bácsinak a bricsesznadrág helyett steppelt orosz nadrágja.

Bizony okosak voltak azok, akik hittek a híreknek és még időben el tudták rejteni értékeiket, még a front ideérkezése előtt. Sokan már hetekkel korábban elásták élelmiszereiket, terményeiket.

A megszállás óriási változást hozott az emberek életében. Gyökeresen átváltoztatta a mindennapokat. Az iskolák és a templomok funkciójukat vesztették. Kórházként vagy katonai szálláshelyként funkcionáltak. A nagy múltú ’48-as körben orosz kommendánsok tanyáztak. Az utcákon a falusi emberek helyett katonasági őrjáratok masíroztak.

Az 51-es főúton széles sorban lehetett magyar hadifoglyokat látni, akik gyalog tettek meg több száz kilométert. Közülük sok sebesült az úton meghalt. Az üres sorokba a tisztek az út szélén nézelődők közül rántottak be egészséges férfiakat. Ezt sokan nem tudták, és gyanútlanul bámulták a vonuló hadifoglyokat az út szélén állva.

Maguk a katonák a sorokból már tudták mi fog következni, ezért a foguk között sziszegve próbálták figyelmeztetni a nézelődőket, hogy menjenek el onnan. Ezt sokan nem hitték el. Így járt a dömsödiek közül Pék Dávid, Karaszi Karcsi, Kocsis Feri. Mindhármukat beállították magyar hadifoglyok közé, és gyalogolniuk kellett Ceglédig. Egyszer a sorok között volt egy német katona is, akit még a Budai Várban fogtak el. A katona beteg volt. Éjszakára a dömsödi református templomban szálltak meg a hadifoglyok, ahol még azon az éjszakán meghalt. A református temetőnél átadták a temetőcsősznek. Ila Lukács, a temetőcsősz és Gulyás György, a temető gondnoka kapták meg a katona papírjait is. Később átadták azokat Misi bácsinak.

Adolf Heim, 46 éves repülős őrmester volt az elhunyt német katona, Németországból, Zille tartományból. A temetőben egy külön sírba lett eltemetve, 15-20 évig gondozott sír volt, ma már nyitottak rá más sírhelyeket.

A háború legalattomosabb hóhérai a szárnyas aknák voltak. Nagyon sok ártatlan ember halálát okozták, vagy életre szóló csonkítást végeztek. Új és új formában gyártották ezeket az aknákat. Így nem lehetett biztosan tudni a földön heverő tárgyról, hogy pontosan mi is az. Idő kellett az embereknek megtanulni, hogy semmi furcsa tárgyhoz ne nyúljanak hozzá, ami a földön hever. Így történt Szakos Istvánnal is, kinek hátán ment be a repesz. Szegény fiatalembert Kelemen Józsi bácsi és Bödő Misi bácsi tragaccsal tolta el Székely Zsigmond doktor úrhoz, aki ellátta a sebeit, de a repeszt kivenni nem tudta. El kellett vinni kórházba.

Édesapja, Szakos Mihály vitte őt el lovas kocsival kórházba, ahol kioperálták belőle a repeszt, de fertőzést kapott, és pár napon belül meghalt. Az volt a kérdés, hogyan temessék el szegényt. A főúton folyamatosan jöttek-mentek a tankok, autók. Koporsót készített Misi bácsi a kerítés deszkáiból. Alig fért bele a néhai barát. Szakos néni nem találta jónak a szűk koporsót. Fájt neki, hogy fiát ilyen méltatlan körülmények között kell eltemetni. Csak-csak elégedetlen volt a koporsóval.

„Nyomja a deszka az orrát.”

„Jaj Szakos néni, hát neki már olyan mindegy!” De azért próbáltak ráteríteni valami kabátfélét. Ketten tolták ki őt.

Visszafelé orosz katonák állították meg őket: „Davaj malenkij robot!”

Szedték össze az embereket egy GML autóval. Többek között egy makádi embert is begyűjtöttek, aki átmenetileg jött át Dömsödre, és Gyöngyösi Péternél szállt meg, mert Makádon borzasztó volt a front. Tizenöten ültek egy teherautón. Mikor Misi bácsit felrakták az autóra, szembetalálkozott a makádi Laci bácsival, aki így szólt, amikor meglátta a fiatalembert:

„Há nem tudtá ebújni??”

Pereg felé vitték őket. Este volt már. A kocsi lassan ment. „Én leugrok, megszökök” – gondolta magában Misi bácsi. S mondta a többieknek is.

„Ne ugorj, mert lelőnek!” – figyelmeztették a többiek. De az ifjúi elszántság és a menekülési ösztön erősebb volt. A Lacházi Vendéglő felé kanyarodott a kocsi, amelynél nyitva volt a nagykapu. A kanyarban leugrott. Sokáig ott lapult a nyitott kapuszárny mögött, amelynek rossz volt a kitámasztója. Órák múlva indult vissza, a lacházi vasút irányába. Majd innen célba vette a dömsödi templomtornyot, és a kanálisokon, szántóföldeken keresztül nekiindult az éjszakának.

Reggelre hazaért. *(folytatjuk)*

Összeállította: **Szabó Andrea**

Az 1944. október–novemberben elesett magyar katonák nevei, akik a dömsödi református temetőben nyugszanak:

- Göre Mihály, 1915
- Horváth Géza, 1916
- Izsák Lajos, 1926
- Kiss József, 1922
- Kiss Benke Lajos, 1922
- Kovács Béla, 1905
- Munkás József, 1914
- Pálmás István, 1923
- Stermeyer Antal, 1914
- Takács Pál, 1922
- Tóth Géza, 1914
- Valatti Pál, 1912
- Görbe Gábor, 1924
- Márkus József, 1914
- Tóth Dezső, 1924
- Zsák Lajos, 1929

Ugyanitt nyugszik még velük négy ismeretlen nevű magyar katona.

A bekerített síremlék húsz magyar hősi halottat takar.

Misi bácsi rengeteget tett az elhunyt katonák adatainak összegyűjtéséért, a síremlék felállításáért. Neki nem történelem ami történt, hanem eleven valóság, amelyben minden perc, minden érzés ma is ugyanolyan eleven, mint akkor.

Erről tanúskodik az alábbi vers is:

„Az utókor adósságot törlesztett
Nevetekkel emlékművet készített.
Hirdesse az emlékmű a világnak:
Hősei itt nyugosznak a hazának!

Virággal vagy gyertyalánggal tisztelgünk
Esküszünk, hogy soha el nem felejtünk.
Ki erre jársz, mondj egy imát érettünk
életüket áldozták ők érettünk.”

(Dömsöd, 2001. 04. 11-ben)

Írta: **Bödő Mihály**

„Tanítsd a gyermeket az ő útjának módja szerint…”

„Az értelmesek pedig fénylenek
mint az égnek fényessége,
akik sokakat igazságra visznek,
miként a csillagok, örökkön örökké.”

(Dán. 12.3)

Idén negyedik alkalommal vehettek részt dabi és dömsödi gyermekek a dabi református gyülekezetben tartott gyermekhéten.

A hét tanítási óráinak témája Dániel próféta története. Visszaforgattuk a történelem kerekét időszámításunk kezdete előtt 586-ba, amikor a hatalmas Babiloni Birodalom vad és kegyetlen hadjáratok után elfoglalta Jeruzsálemet, lerombolta a templomot, és 47 évig tartó fogságba hurcolta Júdea népét. Tízezreket hurcoltak rabláncra fűzve egy távoli idegen országba: a nép színe-javát, képzett mesterembereket, jó neveltetésben részesülő előkelő ifjakat.

Miért történt mindez?

A zsidó nép szíve elhajolt Istentől, mert annyira fontosnak tartotta a törvény külsőleges megtartását, hogy közben a szívbe írt törvényről megfeledkezett. Ezért engedte meg az Úr, hogy ez a félelmetes és könyörtelen hatalom teljes csapást mérjen Júdeára. Dániel, aki előkelő származású volt, ekkor került Babilóniába bátor szívű, nemes hitű ifjúként. Istenbe vetett hite soha nem ingott meg, ezért az Úr őt bölcsességgel és értelemmel áldotta meg.

Nehéz megpróbáltatásokat kellett kiállnia az idegen környezetben. Mégis a legnagyobb kétségek és nehézségek ellenére sem bizonytalanodott el hitében.

Isten kegyelme által maradt távol egy idegen pogány világ szokásaitól, tudta megtartani ősei hitét és szokásait. Minden körülmények közt csak Istenben bízott. A nagy birodalom csak eszköz volt Isten kezében. Uralkodója, Nabukodonozor, aki a világ Urának hitte magát, Isten akaratának szolgája volt. Amikor Belsazár király előhozatta a jeruzsálemi templom edényeit, hogy azokból áldozzék saját bálvány isteneiknek, Isten ítéletet hozott a király és a birodalom felett:

„Megmérettél és könnyűnek találtattál”.

A hatalmas és erős birodalom Isten ujjai között úgy hullott szét, akár egy darabokból összerakott szobor, amely hiába hordott aranyból készült fejet, a cserépből készült lábak nem tudták megtartani azt. Amit az ember épít, hasonló az összetört cseréphez: „olyanná lesz mint a nyári szérűn a polyva: felkapja a szél és helyét sem találjuk annak…”

Mit nyújt ez a hét a gyermekeknek?

- ✓ Gépies távkapcsolatok helyett személyes barátságokat.
- ✓ Türelmet, hogy egymással szeretetben és békességben legyenek.
- ✓ Értelmes időtöltést, amely segít használni kezüket, képességeiket, megmozgatja testüket.
- ✓ Lehetőséget arra, hogy megtanuljanak Istenre figyelni.
- ✓ Utat a hithez, amely új életre vezeti őket.

A gyerekek napról napra nagy érdeklődéssel hallgatták a tanításokat, szemükben a nyíladozó értelem látszott. A történetek megragadták érdeklődésüket, s válaszaikból kiderült, hogy ráéreztek arra a belső hangra, amely minden ember lelkében jelen van, és szüntelenül Istent keresi.

Örültünk, hogy sok gyermek jött el. Hétvégére sem fogytunk, sőt inkább növekedtünk. A gyerekek több éneket is tanulhattak a hét folyamán, mert az Úr a zenészt is kirendelte nekünk. A gyermekek szép éneke bezengte a dabi templom környékét, és különösen széppé tette azt a kicsiny hit, amely mint apró magocska lassan gyökeret eresztett bennük. Ez teszi őket erőssé és állhatatossá, akárcsak Dánielt, aki előtt angyal zárta be az oroszlánok száját, hogy semmiképpen ne árthassanak neki.

A heti programból nem hiányozhatott a játék és a kézügyességet fejlesztő foglalkozások sem. Volt gazdája az ecsetnek és ollónak, a horgolótűnek és a fűzős gyöngynek. Összerendeződtek mind a segítő kezek. Tojástartóból elkészült a négy ifjú: Dániel, Hananja, Misael és Azarja, akik bár távol kerültek otthonuktól, mégsem felejtették el, hogy honnan jöttek. Erről tanúskodott a kicsi horgolt jel, amit a fejükön hordtak.

Természetesen a sorból a főzőkanál sem hiányozhatott, hogy az éhes kis gyomrok megelégíttessenek.

A hét öt napjából egyet kirándulással szoktunk tölteni. Ez most is így történt. Négy keréken gurultunk ki Apajpusztára, ahol csikós bemutatót láthattunk, meghallgathatták a karikás ostor csattogó hangját, a puszta ötös szilaj vágtáját és a dübörgő ménest. A régi lovas napokról ismerős hatalmas bőr labda aratta mégis a legnagyobb sikert. Amikor a csikósok betolták a karámba, és gurulni kezdett, a gyerekek hirtelen elfogytak a nézőtérről, és kisvártatva egy hatalmas guruló labdát láthattunk a pályán, amelyet

egy csapat rohanó gyerek követett. A „varázslat” mindenkire hatott, mert még a legkisebb négyévesforma is az óriás labda előtt botladozott… Nem volt könnyű őket kihozni onnan, pedig akkor már két jókora lovas kocsi várakozott, hogy bekocsizzunk a szép magyar pusztába. Pihenőnk egy gémeskútnál volt, amelynél a lovak és a szürkemarhák oltják szomjukat. Végül rövid bepillantást kaphattak a gyerekek abból a régi világból, amelyben elődeink mindennapjaikat töltötték. Megnéztük a „Szegény legény házát”, ahol nagyapáink és nagyanyáink mindennapos használati eszközeit, bútorait, ruházatát ismerhettük meg.

Hazatérve finom ebéd várt minket, mert a háttérben nap mint nap gondoskodó kezek készítették elő a napi betevő falatot. A dabi gyülekezet összetartó, szeretetteljes gondoskodása nem más, mint a ragaszkodó hit, amely sok száz éven át éppen úgy megtartó erő volt, mint ma. Így mondhatni minden meglett, amire szükségünk volt: előttünk az Úr, hátunk mögött a gyülekezet.

Kicsoda ellenünk?

A gondolat, amelynek jegyében eltelt ez a hét, a négy ifjú példája, akik a nehéz helyzetükben Istentől kértek segítséget, és Istennek adtak dicsőséget.

Felmerülhet valakiben: miért is tartjuk fontosnak, hogy legyenek ilyen hetek?

Manapság nem könnyű jól gyermeket nevelni. Liberális szellem uralkodik, ahol a féktelen akarat tobzódik, a kívánságok vonzásával. A korlátok ledőlni látszanak.

Ebben a világban elveszik a gyermek. Ő még nem képes önmagát kormányozni, nem tudója még jónak és rossznak. Szeretetre, törődésre és tanításra van szüksége. Szilárd korlátokra, amelyek egyrészt határozottan eligazítják őt, másrészt biztonságos védelmet adnak számára.

Nincs szükségük felesleges javakra, amelyeket ha rájuk halmozunk, maguk alá temetik őket.

De szükségük van szülőkre, családra, feladatokra, célokra és megmérettetésekre. Szükségük van tanításra és hitre. Szükségük van szeretetre. Szükségük van Istenre.

A Szentírás bölcsen eligazít ebben a kérdésben:

„Tanítsd a gyermeket az ő útjának módja szerint; még mikor megvénhedik is, el nem távozik attól.” (Péld. 22.6)

(Szabó Andrea)

Helyesbítés

A Dömsödi Hírnök júliusi számában hibásan megjelent szöveg helyesen:

„Már a téli időszakban megalakult a dabi gyülekezet vegyeskórusa, melynek karnagya **Horváth-Nagy Emese**.”

ÁLLATORVOSI TANÁCSOK

Nyáron az egyik leggyakrabban előforduló betegség a kutyák körében a toklász okozta megbetegedés.

A toklász az egérárpa nevű növény megszáradt virágának darabja. Az egérárpa nagyon elterjedt gyom, amely szinte mindenhol megtalálható.

A toklász apró szálai érdes felületűek, egyirányba álló, apró tüskék borítják, ennélfogva ha valamibe beleakad egy ilyen szálacska, csak előre képes hatolni, mint egy horog, visszafelé nem. E tulajdonsága sok bosszúságot okozhat a hosszabb szőrű kutyák gazdáinak, hiszen lábujjak közé, a fülbe, de akár a szem kötőhártyájába vagy a kutya orrába is befúrhatja magát.

A lábujjak közé jutott toklász egyre mélyebbre hatolva helyi, gennyes gyulladást okoz, és jellegzetesen fényes felszínű, piros-bordó csomót láthatunk a befúródás helyén. Ezt a területet az állat szüntelenül nyalja, és a toklász egyre mélyebbre jut. Az ilyenkor látható gennyes váladékkal telt csomó egy idő után felfakad, és úgynevezett sipolyjárat alakul ki. Szerencsés esetben a toklász ezen a járaton át eltávolítható. Amennyiben nem sikerül, dunsztkötést helyezünk a lábra, mely legtöbb esetben segíti a toklász kilökődését. Ha az előbbiekben felsoroltak eredménytelenek, a területet bódításban feltárjuk, és kiemeljük a toklászt. Minden esetben a keletkezett sebet kitisztítva (Betadin oldattal) a gyulladást kezelni kell!

Ha a toklász a külső hallójáratba kerül, az állat nyugtalan, hevesen rázza a fülét, és fejét ferdén tartja. A hallójáratba fúródott toklászt csak bódításban tudjuk eltávolítani – nem egyszer a dobhártyából.

A komolyabb beavatkozások megelőzéseképpen naponta egyszer vizsgáljuk át a kutya lábujjait és fülét, kiegészítve a hónalj- és hastájék átvizsgálásával. A lábujjak és a talppárnák közötti szőrt érdemes rövidre nyírni, mivel a toklász így kevésbé tud beleakadni.

Dr. Siket Péter

Állatorvosi rendelő

Dömsöd, Bajcsy-Zs. u. 24. (bejárat a Bocskai u. felől, a Horváth-kert mellett)

Betegellátás, védőoltások beadása,
Mikrochip-beültetés, állatútlevél kiállítása,
Lágysebészeti műtétek (ivartalanítás, daganat-eltávolítás, baleseti sebek stb.),
Ultrahangos fogkőeltávolítás,
Állatgyógyszerek, állatgyógyászati készítmények.

Rendelési idő:

hétfő, szerda, péntek: 17.30–18.30,
szombat: 8.00–10.00

Ismét szól a tárogató

A dömsödi református templom tornyából

Immáron hagyomány, hogy nyaranta, minden vasárnap du. 6 órakor zsoltárok, dicséretek, magyar énekek és népdalok zendülnek fel templomunk tornyából.

Érdemes meghallgatni és elgyönyörködni abban, hogy miként szólaltatja meg Hajdú László ezt a nem mindennapi és ritka hangszert. Miként tölti meg a tárogató erős hangzásával a templom előtti kis teret ?

Jöjjenek, és legyen Önöké ez a kivételes élmény!

Anyakönyvi hírek

Születtek:

Mihály Csaba – Laki-Tatár Tímea
MARCELL

Csepregi Imre – Gugyella Edina
NÓRA

Tabajdi Mihály – Dobondi Mónika
NORINA LILIEN

Balogh László Levente – Ács Klára
TIRZA KLÁRA

Házasságot kötöttek:

Mangra László György – Tóth Nikolett

Elhunytak:

Gonda Sándor	83 éves
Bátyai Lajosné Lacza Katalin	79 éves
Kánisz Imre	63 éves

Tűzoltóság elérhetőségei

Ha baj van! **105**

domsodote@gmail.com
www.tuzoltosagdomsod.mlap.hu
id. Tárkányi Béla: 06-20-383-5407.
Ha önök szeretnének nekünk segíteni!
Számlaszámunk: 51700272-10903818

HA BAJ VAN:

defibrillátor elérhetősége a Sion Security számán: 06-70-634-5434

Polgárőrök elérhetősége

Észrevételeiket, bejelentéseiket az alábbi telefonszámon tehetik meg:
Klszák Tamás elnök: 06-70-453-0743

DÖMSÖDI HÍRNÖK

Felelős szerkesztő: Vass Ilona Györgyi
Felelős kiadó: Dömsöd Nagyközségi Önkormányzat, Dr. Bencze Zoltán körjegyző
Szerkesztőség címe: 2344 Dömsöd, Petőfi tér 6.
ISSN: 2060-2820

Lapzárta: augusztus 20.

A lapzárta után beérkező anyagokat nem áll módunkban adott számban megjelentetni!

Várható megjelenés: szeptember eleje

Az írások elfogadása nem jelenti azok feltétlen megjelentetését!

Rovatvezetők, és az újság megjelenésében közreműködők: Bencze István, Budai Szilvia, Csányiné Laczó Judit, Habaczellerné Juhász Judit, Korona Sándor, Köntös Ágnes, Markóné Zöldág Ágnes, Nagy Zsolt, Orbánné Kiss Judit, Pongrácz József, Richter Gyuláné, dr. Rókusfalvy Sylvia, dr. Siket Péter, Szabó Andrea, Tóth István, Varsányi Antal.
Készült 800 példányban.
Az újság Dömsöd Nagyközségi Önkormányzat támogatásával jelenik meg.

Szedés, tördelés, nyomda: Press+Print Kft. Kiskunlacháza, Gábor Áron u. 2/a

Háziorvosi ügyelet

(Morrow Medical Zrt.)

Ügyeleti idő:
hétfőtől–csütörtökig: 17.00–07.00 óráig;
péntek: 12.00–07.00 óráig,
hétvége és ünnepnap: 07.00–07.00 óráig.

Ügyelet helye: Ráckeve, Szent István tér 5. (Rendelőintézettel szemben)
Ügyelet telefonszáma: 06/24-385-342

A Magyar Korona Gyógyszertár nyitva tartása:

Hétfőtől péntekig: 7.30 – 18.30
Szombaton: 7.30 – 12.00
Tel.: 06-24-519-720

Sarok gyógyszertár

NYITVA TARTÁSA:
hétfőtől péntekig: 7.30-tól 19.00-ig,
szombaton: 7.30-tól 12.00-ig
Telefon: 06-24/434-393

Háziorvosi rendelés

I. körzet: Dr. Szőnyi Alíz

Dömsöd, Zrínyi u. 8/b
Tel.: (06-24) 435-103
06-20/485-6060
Rendel:
hétfő, szerda: 13.00-17.00 óráig
kedd, csütörtök, péntek: 7.30-11.00 óráig

II. körzet: Dr. Wagner Viktor

Dömsöd, József Attila u. 8.
Tel.: (06-24) 434-455
06-70/605-7056
Rendel:
hétfő, kedd, szerda, péntek: 7.30-11.30 óráig
csütörtök: 13.00-17.00 óráig

III. körzet: Dr. Rókusfalvy Sylvia

Dömsöd, Zrínyi út 8/a
Tel.: (06-24) 436-180
06-30/9523-588
Rendel:
hétfő, szerda: 07.30-11.00 óráig
kedd, csütörtök: 13.00-17.00 óráig
péntek: 07.30-11.00 óráig

A szabadságok, helyettesítések a rendelőkben kifüggesztve találhatók.

Gyermekorvosi rendelő:
Dr. Szakály Ilona

Dömsöd, Szabadság u. 42.
Tel.: (06-24) 435-153
06-20/9422-698
Rendel:
hétfő, kedd, csütörtök, péntek: 07.30-11.00 óráig
szerda: 13.00-16.30 óráig

Fogorvosi rendelés:
Dr. Vass Ferenc

Szabadság u. 42.
Tel.: (06-24) 434-998
Rendel:
kedden, szerdán és pénteken: 8-12 óráig,
hétfőn és csütörtökön: 13-18 óráig

Orvosi szabadság

Augusztus 19-től 30-ig dr. Wágner Viktor, helyettesít dr. Rókusfalvy Sylvia.

A helyettesítéseket a helyettesítő orvosok saját rendelőjükben, saját rendelési idejükben végzik.

Zászlóátadás és kiállítás Fűrön

Zenés Nyári Esték képekben

Fotó: Fábián Ilona

Kopjafa-avatás a Béke téren

Fotó: dr. Bencze Zoltán